

BENCHMARK -RAPORTTI OULUN SUISTOKAUPUNKIVISIOITYÖTÄ VARTEN

SISÄLLYS

Lähtökohdat

Kohteiden sijainnit kartalla

Oulun suistokaupunkivision lähtökohdat

Kohdekaupunkien vertailu suhteessa Ouluun

Kotimaiset kohteet

Hiedanranta, Tampere

Kruunuvuori, Helsinki

Ulkomaan kohteet

Oslo, Norja

Fredericia C, Tanska

Offenbach, Saksa

Edmonton, Kanada

Lähteet

LÄHTÖKOHDAT

Oulun kaupungin Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut ovat käynnistämässä Oulun suistokaupunkivision laadintaa. Suistokaupunkivision suunnittelualue muodostuu Koskikeskuksen, Hartaanselän ja Rommakonselän alueista saarineen ja rantoineen. Lisäksi visiotyössä tarkastellaan Tuiran ja Hietasaaren rantavyöhykettä.

Suistokaupunkivision tavoitteena on muodostaa yhteinen tahtotila ja näkemys suistoalueen tulevaisuudesta sekä kehittämisen periaatteista. Tarkoituksena on määrittellä suiston kehittämisen tärkeimmät lähtökohdat, päätavoitteet ja periaatteet sekä jatkosuunnittelussa käytettävät suunnitteluvälineet ja tärkeimmät toimenpiteet.

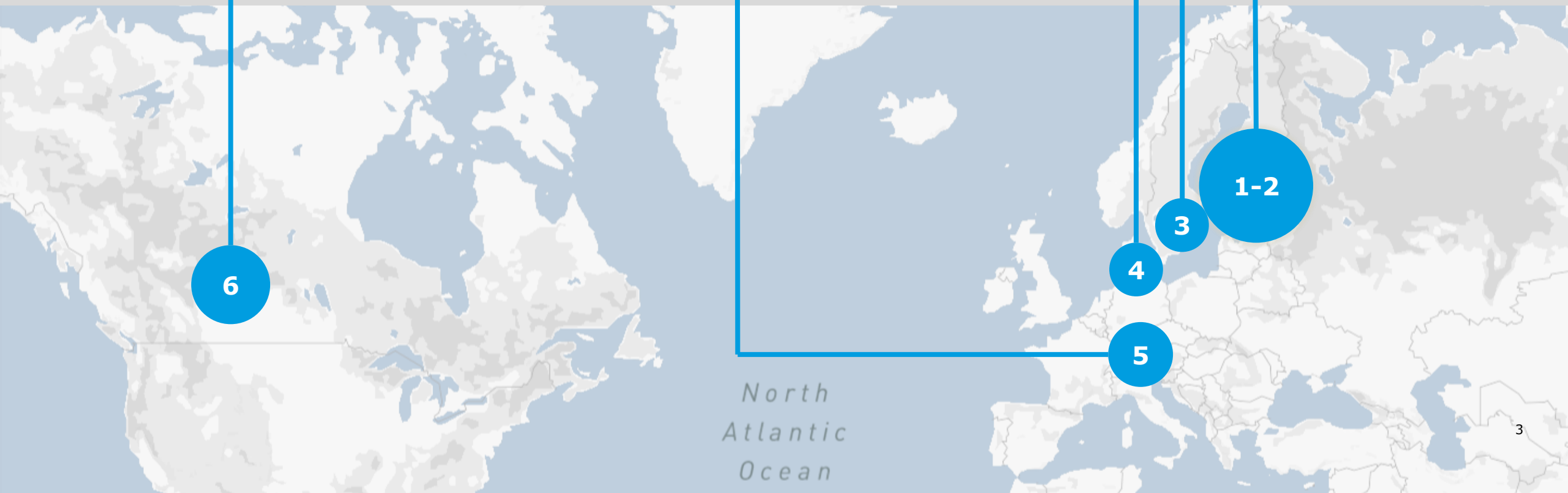
Suistokaupunkivisiotyö jakaantuu kolmeen vaiheeseen. Ensimmäisessä ns. analyysivaiheessa tarkastellaan suiston nyky- ja suunnitelmatilannetta sekä kartoitetaan suiston vahvuuksia ja mahdollisuuksia kaupunkikehittämisessä. Tähän työvaiheeseen tarvitaan tietoa ajan-kohtaisista ja vertailukelpoisista kansainvälisistä hyvistä esimerkeistä sekä aineistoa, joka palvelisi mahdollisimman hyvin suistokaupunkivision yhteydessä toteutettavaa osallistumista.

Tämä benchmark-työ on toteutettu osana ensimmäistä työvaihetta (analyysivaihe). Työn tavoitteena on ollut koota kansainvälisiä esimerkkejä vesistöjen hyödyntämisestä osana elinvoimaisten kaupunkien kehittämistä, nostaa keskusteluun uusia ideoita, sekä tunnistaa tekijöitä, joita Oulun suistokaupunkivision laatimisessa tulisi erityisesti huomioida. Työssä on esitelty kaksi kotimaista ja neljä ulkomaalaista benchmark-kohdetta.

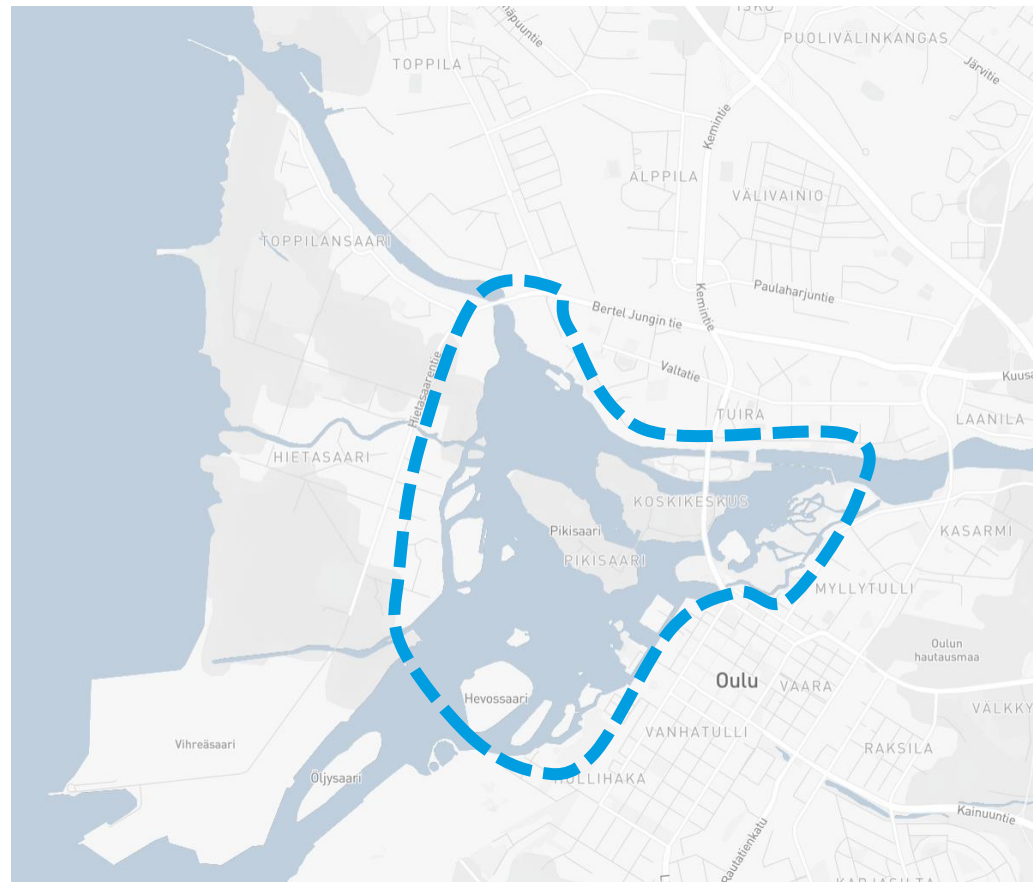
Työ on laadittu syksyllä 2017. Työtä on ohjannut Oulun kaupungin asiantuntijoista koostuva ohjausryhmä (Paula Paajanen, Jouni Mäkäräinen, Veera Sanaksenaho ja Uki Lahtinen). Työn on toteuttanut Ramboll Finland Oy (Elina Kalliala, Kristiina Heikura, Sonja Aarnio ja Elisa Lohman). Kansainvälisenä asiantuntijana työssä on toiminut Herbert Dreiseitl (Ramboll Liveable Cities Lab).

KOHTEIDEN SIJAINNIT KARTALLA

1. Hiedanranta, Tampere
2. Kruunuvuori, Helsinki
3. Oslo, Norja
4. Fredericia C, Tanska
5. Offenbach, Saksa
6. Edmonton, Kanada

OULUN SUISTOKAUPUNKIVISION LÄHTÖKOHDAT

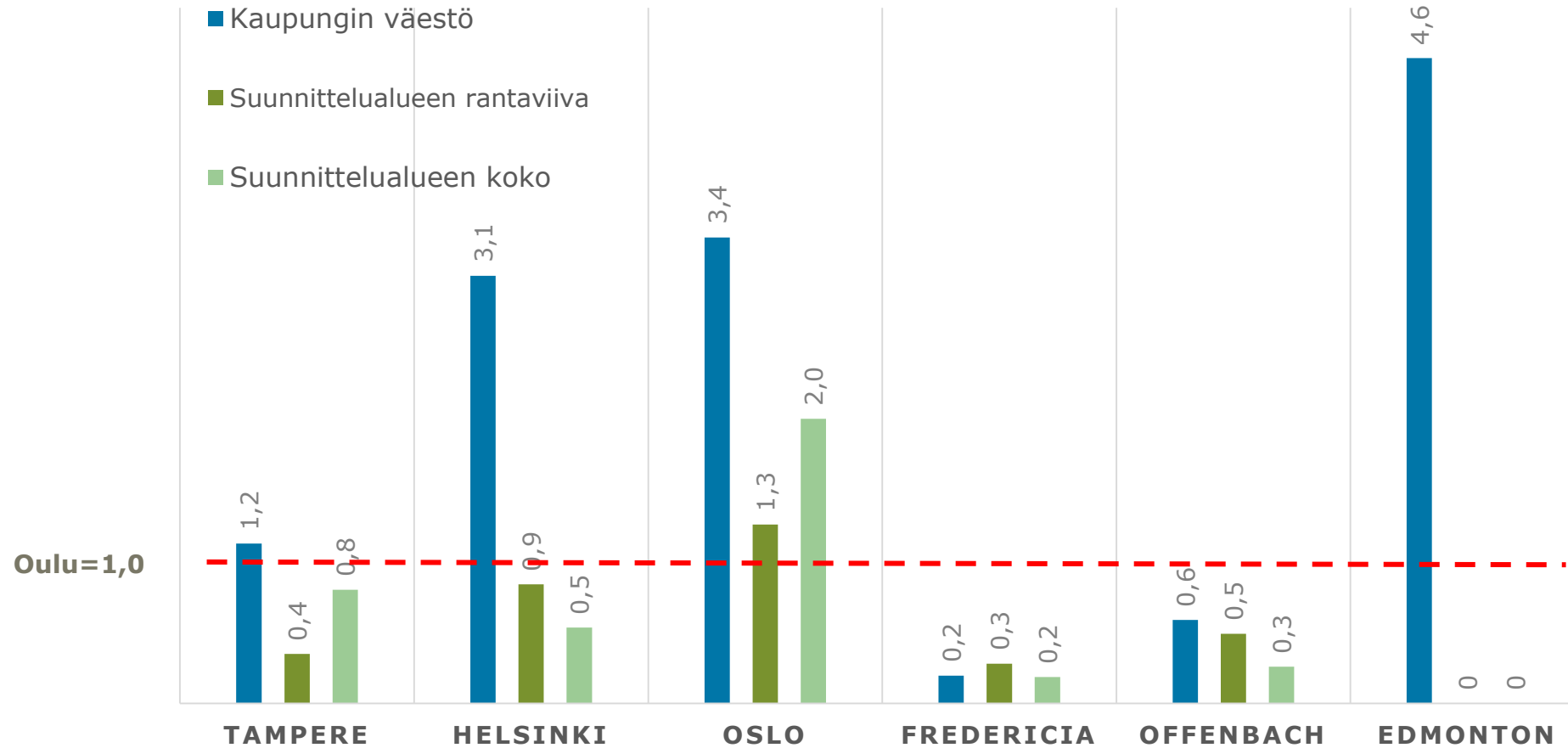

— — — — — Alustava suistokaupunkivision aluerajaus

LÄHTÖKOHDAT

- **Oulun väkiluku:** n. 200 500 (31.12.2016)
- Oulu on väkiluvultaan Suomen 5. suurin kaupunki. Se sijaitsee Oulujoen suulla Perämeren rannikolla Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa. Oulu on maakunnan ja Pohjois-Suomen merkittävin hallinnollinen ja kaupallinen keskus.
- **Suunnittelualan rantaviiva:** n. 7 km
- **Suunnittelualan koko:** n. 1.1 km² (vesistö laskettu mukaan)
- Suunnittelualue muodostuu Koskikeskuksen, Hartanselän ja Rommakonselän alueista saarineen ja rantoineen. Lisäksi visiotyössä tarkastellaan Tuiran ja Hietasaaren rantavyöhykettä.

KOHTEIDEN VERTAILU SUHTEESSA OULUUN

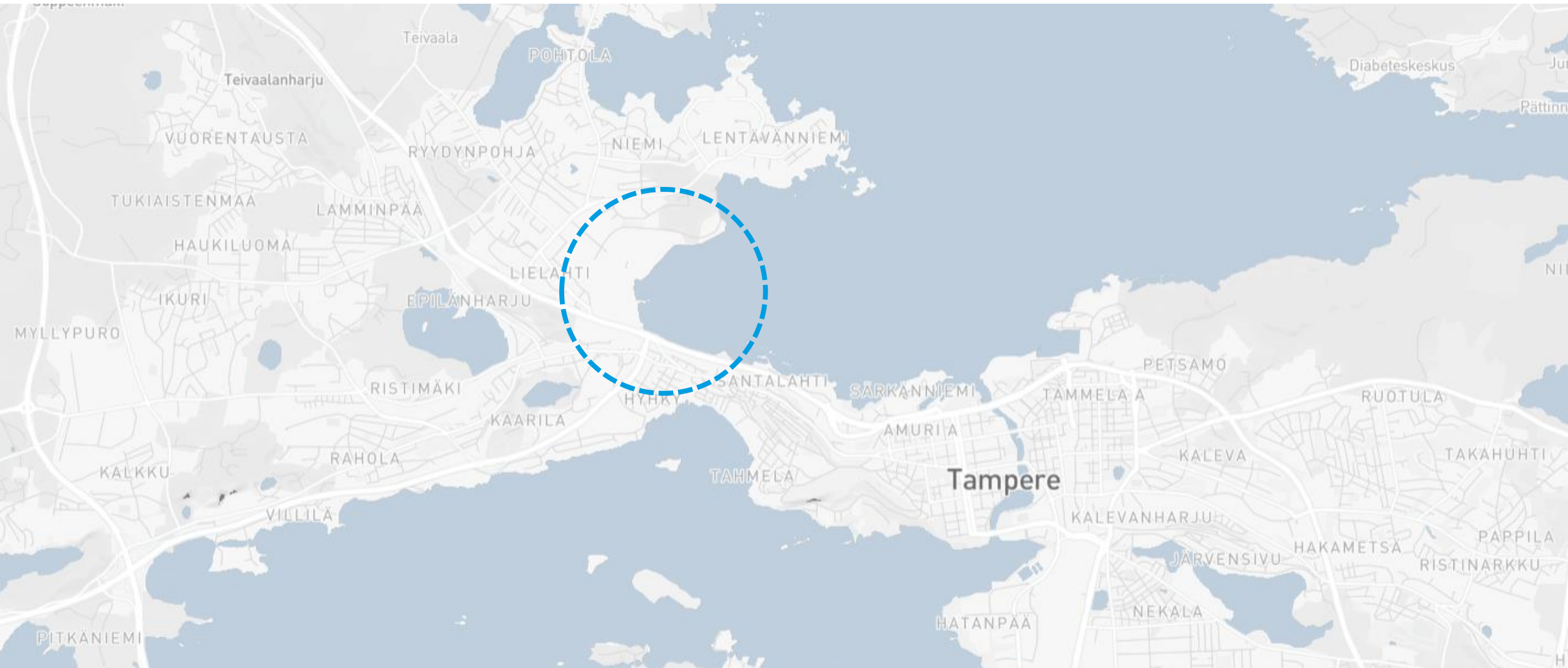
* Luvut suhteutettuna Ouluun: esim. Tampereen väkiluku on 1,2 kertaa Oulun väkiluku.

KOTIMAISET KOHTEET

1. HIEDANRANTA, TAMPERE
2. KRUUNUVUORI, HELSINKI

1. HIEDANRANTA, TAMPERE

ALUEEN IDEAKILPAILU 2016

1. HIEDANRANNAN ALUEEN IDEAKILPAILU

LÄHTÖKOHDAT

- **Aikataulu:** Kilpailu vuodelta 2016. Yleissuunnitelma valmistuu 2018. Rakentaminen alkaa 2020.
- **Tampereen väkiluku:** 230 000
- Tampere on väkiluvultaan Suomen kolmanneksi suurin kaupunki ja lähikuntineen Suomen toiseksi suurin kaupunkialue. Tampereen keskustaajaman keskeisin osa sijaitsee järvi- ja harjualueella Näsijärven ja Pyhäjärven välisellä kannaksella, jonka läpi virtaa Tammerkoski. Tampere on teollisuus-, kulttuuri- ja urheilukaupunki.
- **Rantaviivaa suunnittelualueella:** n. 2.5km
- **Suunnittelualan koko:** 0.9km²

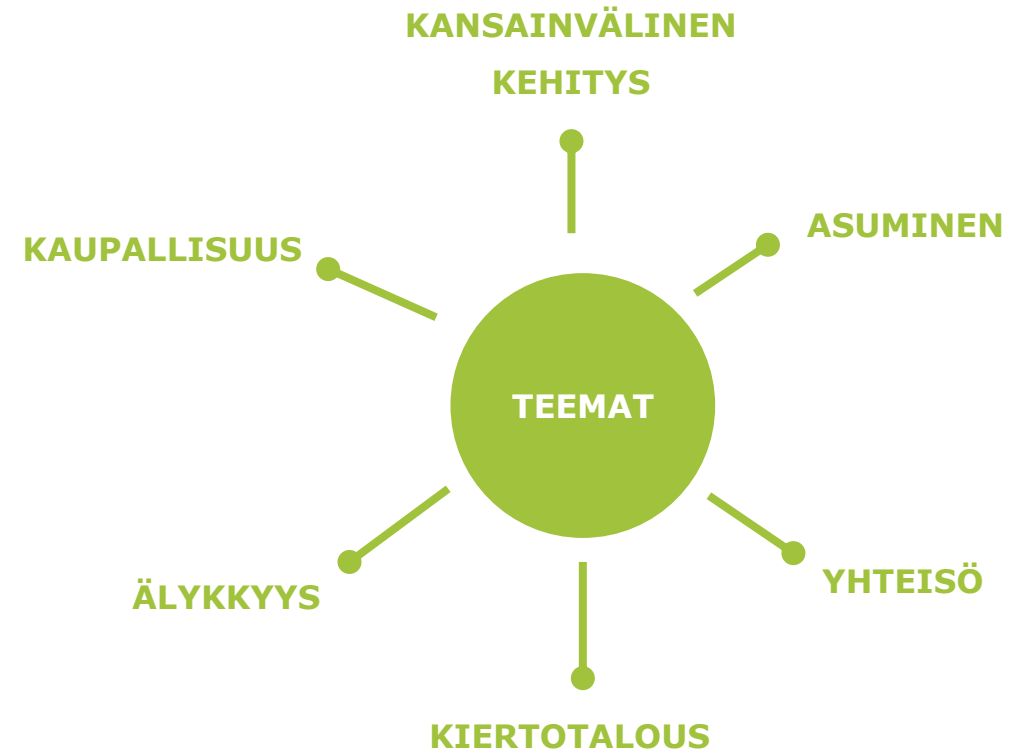
KEHITTÄMISEN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

- Hiedanrannan alue on osa entistä Lielahden tehdasaluetta, jossa suurin osa tehtaista on ollut lakkautettuna jo jonkun aikaa.
- Nykyisellä "Väliaikaisella Hiedanrannalla," järjestetään paljon tapahtumia ja olemassa olevia tiloja vuokrataan väliaikaiseen toimintaan. Alueelle on muodostunut käsityöläisten, taiteilijoiden ja nuorten yhteisö.
- Tulevaisuuden tavoitteena on luoda alueelle toimintoja ja ratkaisuja, jotka ovat myös kansainvälisesti kiinnostavia. Aluekokonaisuuden kehittämisellä pyritään vahvistamaan koko Tampereen kaupunkirakennetta.
- Hiedanrannan tavoitteena on kehittyä "tulevaisuuden kaupungiksi". Tämä tarkoittaa, että alueesta muodostuu älykäs, muuntojoustava, resurssitehokas ja kiertotalouteen perustuva.

1. HIEDANRANNAN ALUEEN IDEAKILPAILU

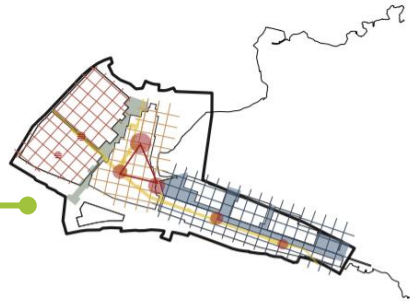
YHTEENVETO IDEAKILPAILUSTA:

- Kunnianhimoinen kaupunkikehitysprojekti
- Veden päälle rakennettu järvikaupunki
- Tavoitteena 25 000 asukasta ja 10 000 työpaikkaa
- Älykäs kaupunginosa, jossa elämänlaatua parannetaan hyödyntämällä uusia digitaalisia ratkaisuja
- Kehittämisen tavoitteena on tukea seudun elinkeinojen ja kilpailukyvyn vahvistumista
- 5 strategiaa:
 - Kaupunkirakenne (kolmeen koordinaatistoon)
 - Persoonalliset kaupunginosat
 - Plus-kaupungin kiertotalous
 - Integroitu viher- ja vesirakenne
 - Liikenneverkko
- Plusjärjestelmä uudelleen hyödyntää resursseja ja luo kiertotalouden

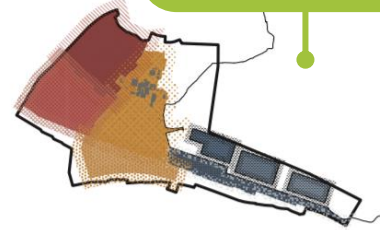
1. HIEDANRANNAN ALUEEN IDEAKILPAILU STRATEGIA

Kolmeen olemassa olevaan koordinaatistoon pohjautuva kaupunkirakenne.

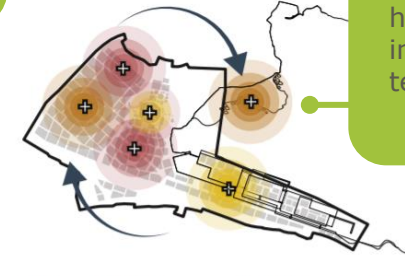
MONIPUOINEN KAUPUNKIRAKENNE
DIVERSE URBAN STRUCTURE

Kaupunginosilla omat vahvat identiteetit, jotka muodostavat monipuolisen kokonaisuuden.

OMALEIMAISET OSA-ALUEET
NEIGHBOURHOODS WITH IDENTITIES

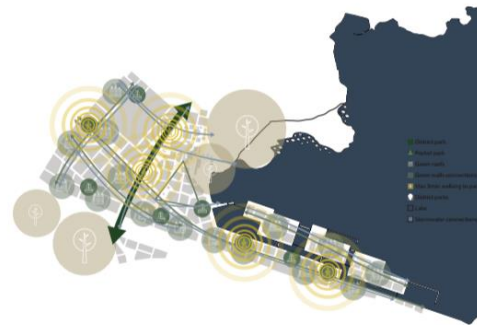
Resurssien uudelleen hyödyntäminen johtaa innovatiivisuuteen ja tehokkuuteen

PLUSKAUPUNKI - SOSIAALISET, TALOUDELLISET JA EKOLOGISET JÄRJESTELMÄT TUOTTAVAT LISÄARVOA ALUEELLE

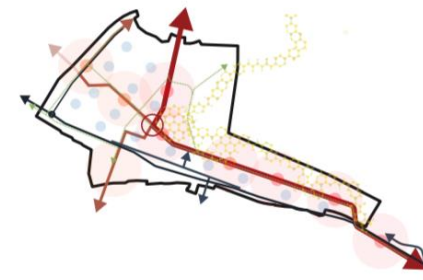
PLUS CITY - SOCIAL, ECONOMICAL & ECOLOGICAL SYSTEMS

Kattavat viher- ja vesialueet alle 5 minuutin kävelymatkan etäisyydellä.

TOISIINSA LIITTYVÄT VESI- JA VIHERALUEET
INTERTWINED GREEN & BLUE STRUCTURE

Kehitetään kestävän liikunnan esimerkkikaupunkina, jossa liikunnan tarve on minimoitu.

JALANKULKU, PYÖRÄILY JA JULKINEN LIIKENNE ETUSIJALLA
PRIORITIZING LIGHT & PUBLIC TRANSPORT

1. HIEDANRANNAN ALUEEN IDEAKILPAILU

Kilpailuehdotus *Innovaatiolahti*: vasemmalla visualisointikuva kanavan varrelta (porrastettu promenadi, katutila, rakentamista veden äärelle), oikealla ilmakekuva.

1. HIEDANRANNAN ALUEEN IDEAKILPAILU

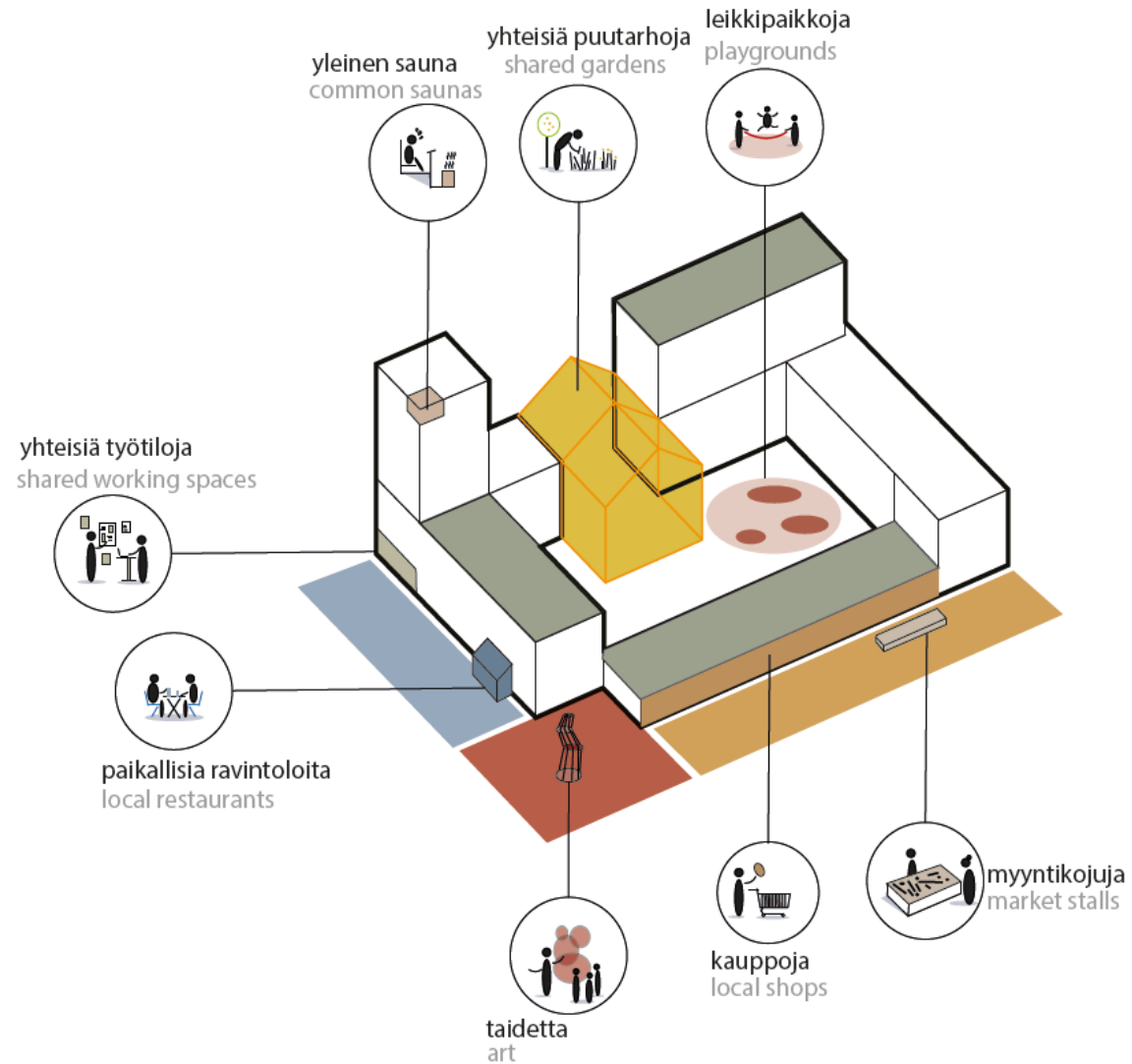
Kilpailuehdotus *Reflecting Tre*: vasemmalla visualisointikuvat rannoista (porrastuvat promenadit, rakennusten muoto, laiturit), oikealla suunnitelma järvikylästä.

1. HIEDANRANNAN ALUEEN IDEAKILPAILU

Visualisointikuvia ehdotuksesta *Reflecting TRE*: vasemmalla ilmakehä ja oikealla kuva rannan käsittelystä (porrastuvat tiet, istutusruukut vedessä).

1. HIEDANRANNAN ALUEEN IDEAKILPAILU

Vasemmalla korttelisuunnitelmaperiaate, oikealla kestävän tuotannon diagrammi (Rakennesuunnitelma).

1. HIEDANRANNAN ALUEEN IDEAKILPAILU

VAHVUUDET IDEOIKSI:

- + Kannustus sosiaalisuuteen, kokeiluihin, innovatiivisuuteen, sekä älykkyyteen. Sopii Oulun "Smart City" konseptiin.
- + Rannan käsittely on yksinkertainen ja sopiva Oulun mittakaavaan. Ruutukaavaa on hyödynnetty hyvin suunnittelun lähtökohtana; kilpailuehdotus tukeutuu olemassa olevaan kaavaan.
- + Plusjärjestelmä huomioi ekologiset, sosiaaliset, ja taloudelliset näkökohdat. Järjestelmät ovat monikäyttöisiä (vertaa: Hiukkavaara)
- + Syrjäytymisen estäminen kaupunkisuunnittelun menetelmillä.
- + Kaupunki ja viherkäytävät, sekä viherverkoston hyödyntäminen kävelyn ja pyöräilyn edistämässä.
- + Urbaani täyttömaalle rakennettu järvikaupunki muodostaa kaupunkitilaan kanavia.

MUUT HUOMIOT:

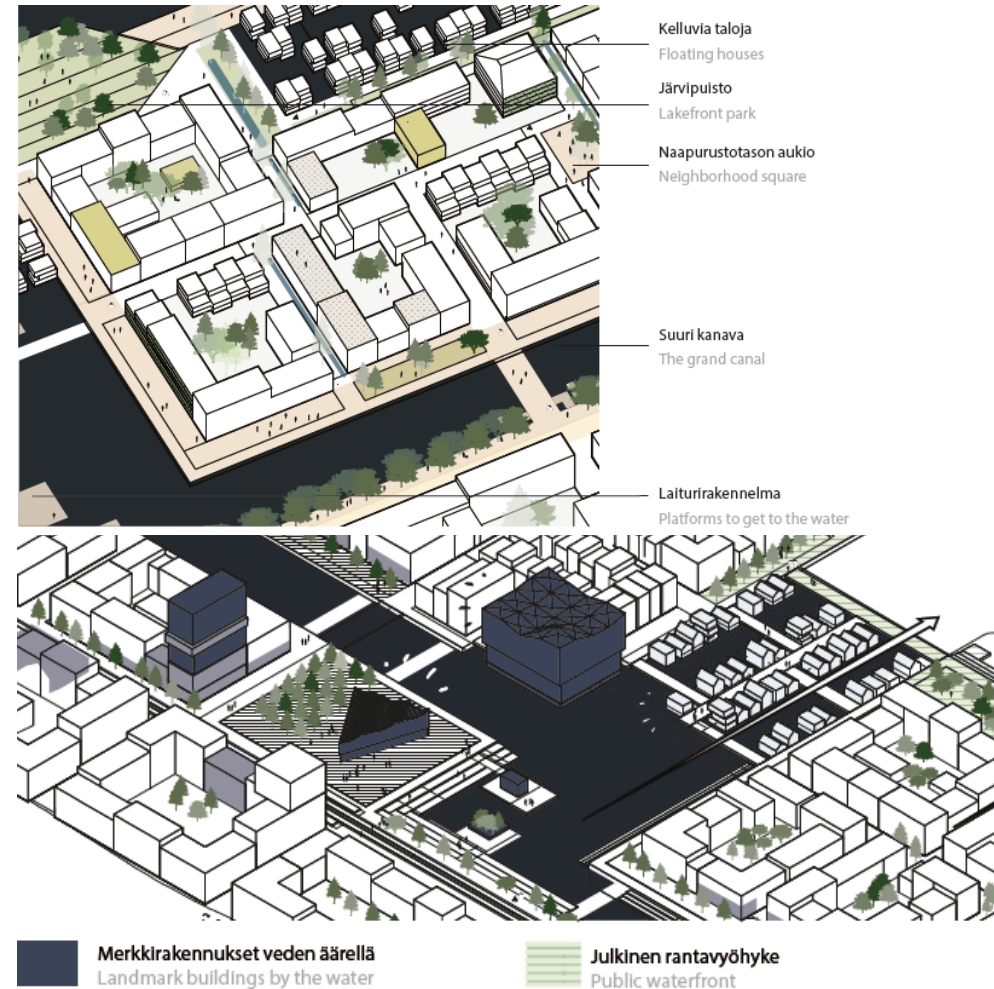
- Hiedanranta ei sijoitu Tampereen keskustan välittömään läheisyyteen kuten Oulun suunnittelualue, minkä vuoksi se on helpompi kehittää omaksi kaupunginosakseen.
- Muun muassa pientalot, jotka on suunniteltu järvikaupungin etuosalle, eivät luo urbaania tunnelmaa.
- Näsijärven luonne on hyvin erilainen, minkä vuoksi kaikki suunnitteluratkaisut eivät ole sovellettavissa. Tampereella ei ole esim. merituulta.
- Yleissuunnitelma ei ole vielä valmis, joten lopulliset ratkaisut eivät ole tiedossa.
- Suunnitelma perustuu pitkälti tulevaan raitiovaunuyhteyteen.

1. HIEDANRANNAN ALUEEN IDEAKILPAILU

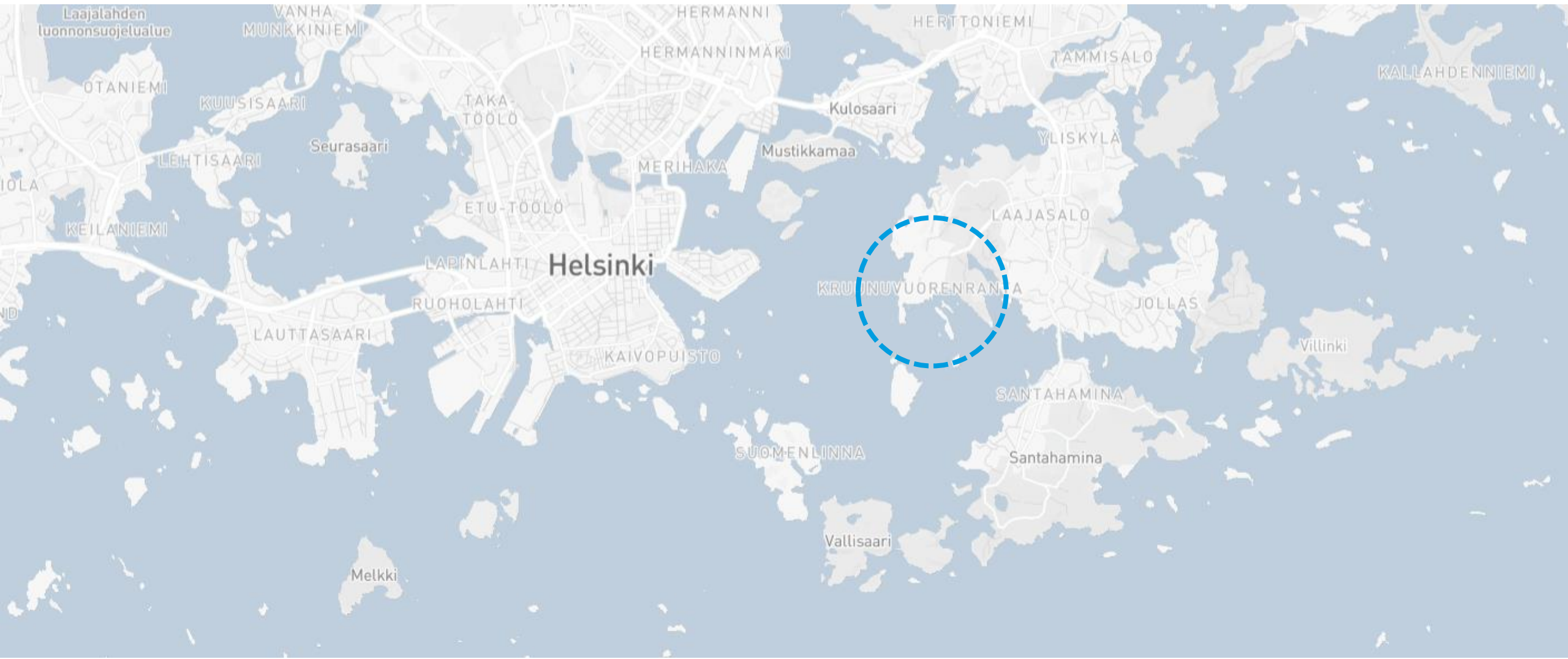
PARHAAT KÄYTÄNNÖT JA IDEAT OULUUN:

- Urbaanin rakenteen tuominen veden äärelle ja päälle tavalla, joka on kaupunkirakenteellisesti ja arkkitehtonisesti korkealaatuista.
→ **Julkiset alueet liitetään veteen**
→ **Kelluva kaupunki** veden päälle: kelluvien osien välille syntyy kanavia.
- Rannoilla omat vahvat identiteetit
→ Veteen **porrastuvia aukioita** ja kanavanvarsia
→ Rannat toimivat **päätepisteinä** pitkille kaduille
→ **"Sininen aukio"**: kaupunkirakenteen sisällä oleva vesialue muodostaa aukion
- Ranta-alue johtaa keskustaan
→ Leveä pääkatu kulkee rantaa pitkin ja kääntyy kaupunkirakenteen sisään luoden **odotuksen keskustaan saapumisesta**
- Yhdistyminen olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen
→ Vahva **koordinaatisto** keskustassa, johon tukeutua
- Vaihtelevuus rakennuksissa, materiaaleissa, kaupunkitiloissa ja mittakaavoissa
→ Rakennusten vaihteleva typologia optimoi **näkymät** merelle
- Kestävän liikkumisen edistäminen tasokkailla jalankulku-, pyöräily- ja joukkoliikennereiteillä
→ **Kulkuyhteyksien** parantaminen saarten välillä ja suiston halki
- Aluekehityksen työpajat asiantuntijoille ja kaupunkilaisille
→ Kaupungin asukkaiden tuoma **hiljainen tieto** näkyviin

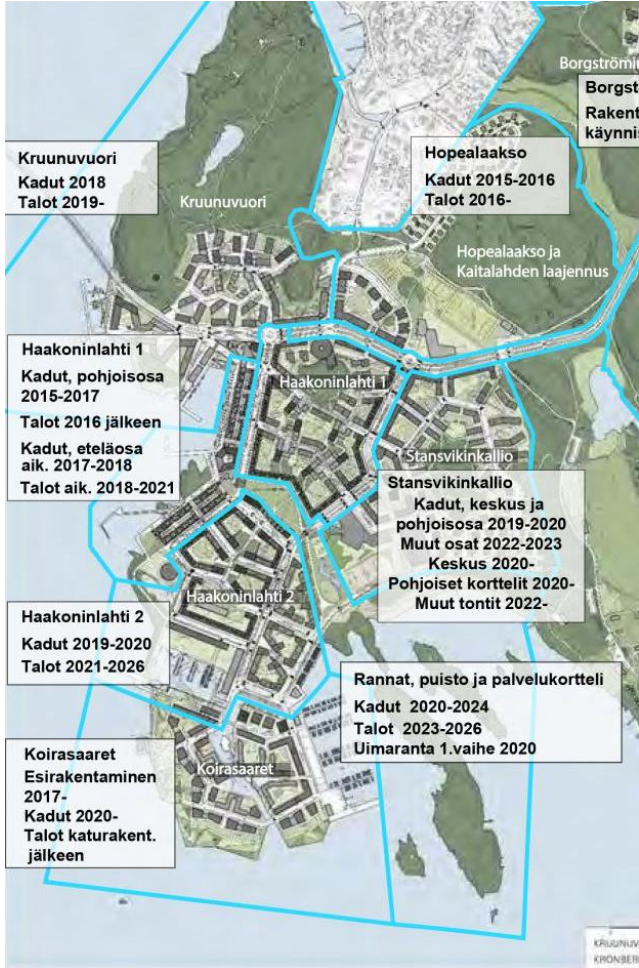

2. KRUUNUVUORI, HELSINKI

UUDISALUEEN SUUNNITELMA 2011-2030

2. KRUUNUVUOREN ALUEKEHITYSSUUNNITELMA

LÄHTÖKOHDAT

- **Aikataulu:** Suunnitelma vuodelta 2011. Aluetta rakennetaan nyt, ensimmäiset asukkaat muuttaneet vuonna 2015. Valmis vuonna 2030.
- **Helsingin väkiluku:** 615 000
- Suomen pääkaupungin Helsingin kantakaupunki sijaitsee niemellä kahden sisämaahan työntyvän merenlahden välissä. Kantakaupungin itäpuolella sijaitsevan Kruunuvuorenselän erottaa avomerestä joukko saaria. Helsinki sekä kulttuurillinen, hallinnollinen, poliittinen että liike-elämän keskus.
- **Suunnittelualueen rantaviiva:** n. 6 km
- **Suunnittelualueen koko:** 0.6 km²

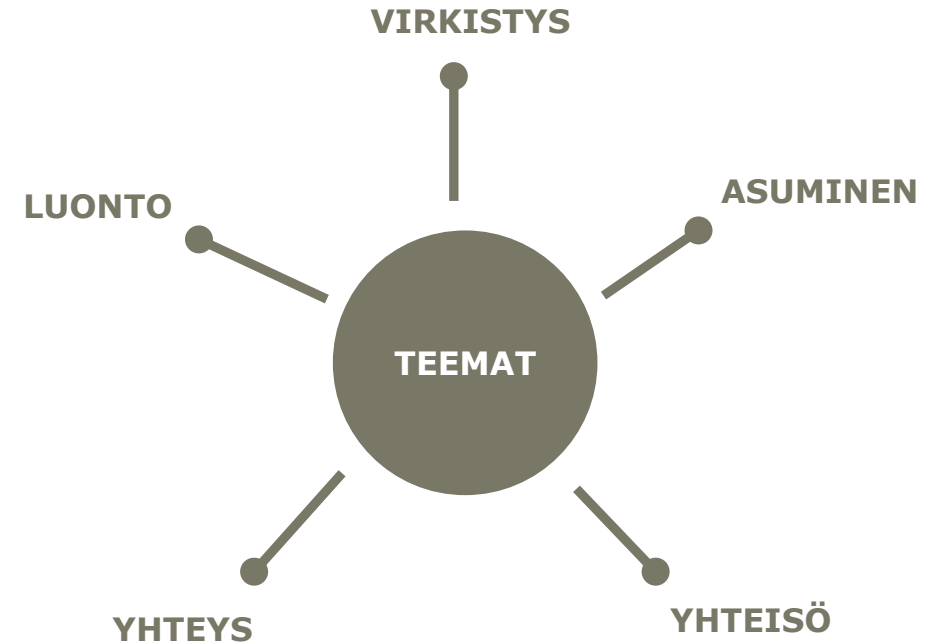
KEHITTÄMISEN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

- Kruunuvuoren alueella on aiemmin toiminut Laajasalon öljysatama. Alueella on myös vanhoja hylättyjä huviloita ja huvimajoja.
- Tavoitteena on rakentaa alueelle korkeatasoinen merellinen asuinalue ja liittää Kruunuvuoren kallioalue osaksi Kruunuvuorenrannan virkistysaluetta.
- Virkistysalueen tavoitteena on palvella koko kantakaupungin väestöä.
- "Valon kaupunginosa" panostaa valoteoksiin ja -taiteeseen, jotka loistavat kantakaupunkiin asti. Teokset houkuttelevat alueelle ja elävöittävät rantaviivaa.

2. KRUUNUVUOREN ALUEKEHITYSSUUNNITELMA

YHTEENVETO YLEISSUUNNITELMASTA:

- Alueelle rakennetaan 6000 asuntoa
- Meri ja luonto ovat kaikkialla läsnä kaupunkimaisessa rakennetussa ympäristössä. Rannat ovat ilmeeltään vaihtelevia: alueella on bulevardeja, puistoja ja aukioita - luonnonmukaista ja puistomaista rantaa.
- Talotyyppit ja asuntoratkaisut ovat monimuotoisia ja kokeilevia: esim. kaupunkipientaloja, town houseja, loft-asuntoja, kelluvia asuntoja ja tornitaloja. Rakennuksia sijoitetaan veden äärelle omarantaisina tai kelluvina.
- Alueelle rakennetaan täyttösaari (Koirasaari), jossa sijaitsee arvokkaampaa asutusta ja palveluita. Vesi tuodaan elementtinä myös saaren sisälle.
- Suunnitteilla vesiliikenneyhteys, joka korostaa alueen merellisyyttä.
- Silta yhdistää kantakaupunkiin.

Lisätietoja: <http://www.uuttahelsinkia.fi/fi/kruunuvuorenranta>

2. KRUUNUVUOREN ALUEKEHITYSSUUNNITELMA

2. KRUUNUVUOREN ALUEKEHITYSSUUNNITELMA

2. KRUUNUVUOREN ALUEKEHITYSSUUNNITELMA

2. KRUUNUVUOREN ALUEKEHITYSSUUNNITELMA

Havainnekuvia Kruunuvuorenrannan eri alueiden suunnitelmista.

2. KRUUNUVUOREN ALUEKEHITYSSUUNNITELMA

2. KRUUNUVUOREN ALUEKEHITYSSUUNNITELMA

Kruunuvuorenrannassa on useita valoteoksia, jotka näkyvät kauas.

2. KRUUNUVUOREN ALUEKEHITYSSUUNNITELMA

VAHVUUDET IDEOIKSI:

- + Merellisyyden korostaminen voimakkaasti rakennetussa ympäristössä.
- + Hyvinvointi huomioitu erittäin hyvin eriluonteisissa, erikokoisissa ja eri tavoin käsitellyissä puistoissa ja rannoilla. Virkistysmahdollisuuksia on paljon.
- + Korkealaatuiset ja tyypitellyt kadut ja puistot.
- + Kehämäiset korttelit suojaa tuulelta.
- + Rakennustyyppien vaihtelevuus.
- + Näkyvyys keskustaan on otettu huomioon avoimina linjoina ja valaistussuunnitelmaa kehittäessä.

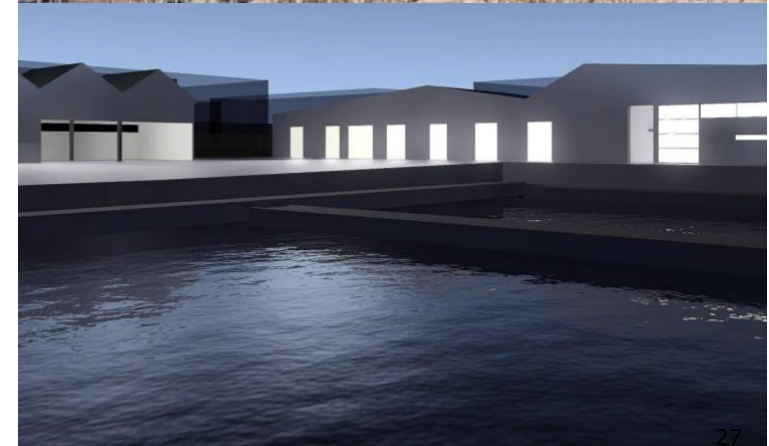
MUUT HUOMIOT:

- Älykkyyttä ja innovaatiota ei ole korostettu suunnitelmassa.
- Täyttösaarten rakentaminen on kallista ja voi tuottaa ongelmia vedeneristysten kanssa.
- Täyttösaarten asuminen on suunniteltu varakkaammille, mikä voi johtaa sosioekonomisesti yksipuoliseen väestörakenteeseen.
- Suunnitelma painottuu enemmän asumismuotoihin ja niiden mahdollisuuksiin: yritystoimintaa ja palveluita on vähemmän.

2. KRUUNUVUOREN ALUEKEHITYSSUUNNITELMA

PARHAAT KÄYTÄNNÖT JA IDEAT OULUUN:

- Pitkän rantaviivan moniluonteisuus ja jatkuvuus
 - Koko rannan mittainen **esteetön kulkureitti**
 - Yhtenäinen rantaviiva, jossa toiminnot ja alueiden luonteet vaihtelevat:
 - **luonnonmukainen hiekkaranta**
 - **laiturimainen virkistysreitti**
 - **rakennettuja kanavia ja syvennyksiä, sekä porrastuvat aukiot veteen näiden yhteydessä**
 - liikuntaviraston **merellinen tukikohta**
- Valoteokset
 - Valoteoksia rannoilla, mikä muodostaa **vuoropuhelun rantojen välillä** ja houkuttelevat ihmisiä luokseen
- Rakennettu ympäristö
 - Täyttösaaret joissa ryhmitettyjä asutusmuotoja
 - Vuoropuhelua keskustan kanssa voi tehdä kehittämällä vastakkaisten rantojen rakennuskantaa yhdessä
 - **Asumismuotojen monipuolisuus** ja asumiseen liittyvät palvelut (vanhustenhoito, koulut, päiväkodit)
- Kulkuyhteys kaupungin keskustaan
 - Pitkät sillat, jotka tukevat **kävelyä ja pyöräilyä**
 - Vesiliikenne

Laiturimainen virkistysreitti ja merellinen tukikohta.

ULKOMAALAISET KOHTEET

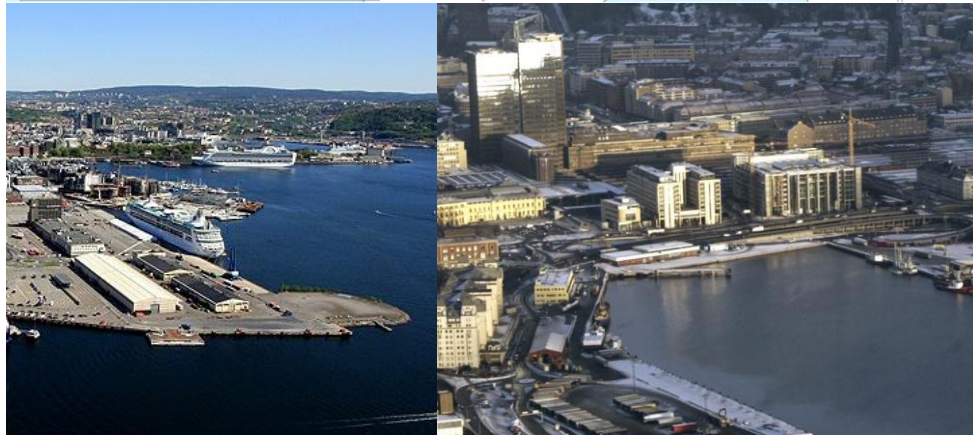
3. OSLO, NORJA
4. FREDRICIA, TANSKA
5. OFFENBECH, SAKSA
6. EDMONTAIN, KANADA

3. OSLO UUSI RANTA, NORJA

ALUEKEHITYSSUUNNITELMA 2008 - 2035

3. OSLOIN UUSI RANTA, ALUEKEHITYSSUUNNITELMA 2008-2035

LÄHTÖKOHDAT

- **Ajoitus:** Aluesuunnitelma vuodelta 2008. Rakentaminen on aloitettu ja koko alueen odotetaan valmistuvan vuoteen 2035 mennessä.
- **Osloin väkiluku:** 670 000
- Norjan pääkaupunki Oslo sijaitsee Etelä-Norjassa Osloinvuonon pohjoispäässä. Kaupunkia vastapäätä sijaitseva Bygdøyenniemi jakaa vuonon miltei kahtia. Osloin keskusta sijaitsee kahden sataman välissä lähellä rantaa. Oslo on poliittinen, taloudellinen ja kulttuurillinen keskus.
- **Suunnittelualueen rantaviiva:** 9 km
- **Suunnittelualueen koko:** 2.25 km²

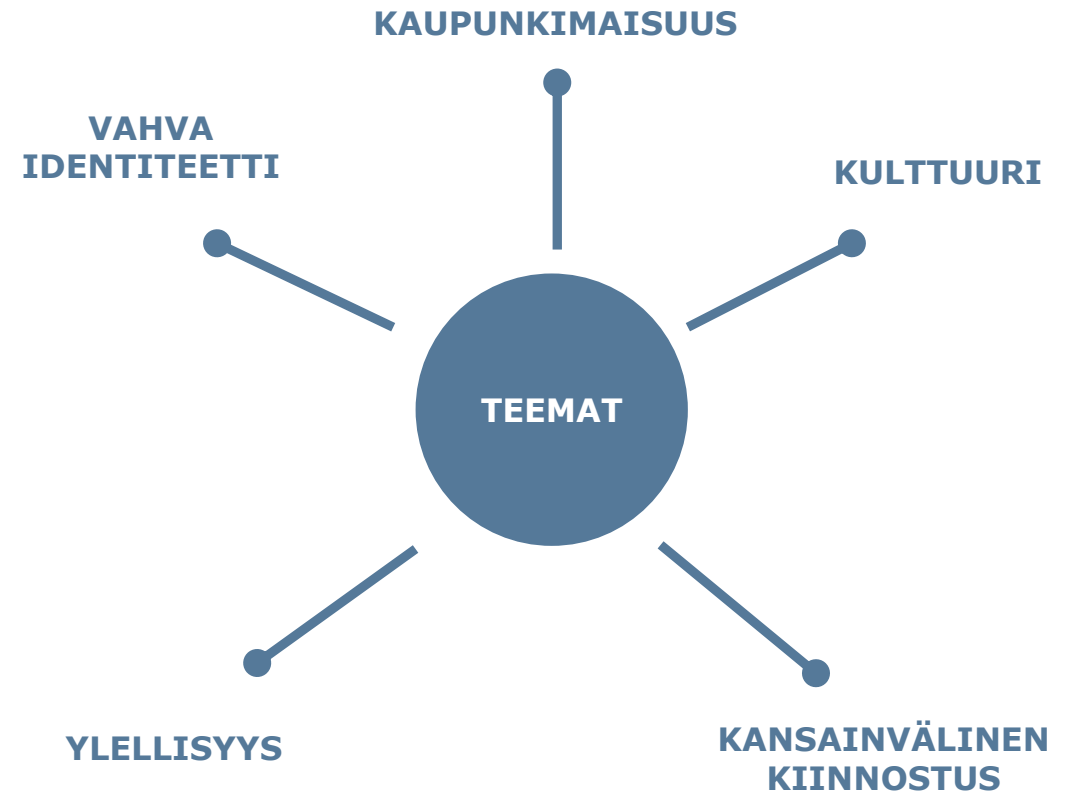
KEHITTÄMISEN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

- Noin 20 vuotta sitten moottoritie ja teollisuus erottivat Osloin satama-alueen kantakaupungista. Rannalla oli vain satamalle tyypillisiä teollisuusrakennuksia, konttiportteja, satamarakennuksia ja varastoja.
- Satama-alueen kehitystavoitteina on tuoda koko rantaviiva ihmisten käyttöön ja yhdistää se kantakaupunkiin.
- Kehitysstrategia on innovatiivinen ja kunnianhimoinen: Rannalle kehitetään uusi kulttuurillinen kaupunginosa, älykkäitä asuin- ja virkistysalueita, uusi liikealue sekä kaupungin siluettia muokataan korkeammaksi.

3. OSLOIN UUSI RANTA, ALUEKEHITYSSUUNNITELMA

YHTEENVETO:

- Vanha satama-alue aktivoidaan suuren mittakaavan kulttuuritoiminnalla: alueelle sijoitetaan mm. oopperatalo, ja taidemuseoita. Alueelle sijoitetaan myös nykyaikaista ja älykästä asumista.
- Alueella on panostettu myös virkistysalueisiin: ulkovesialtaisiin ja suuriin puistoihin.
- Vanhat teollisuusalueet ja satamatoiminta on siirretty. Rannikon paraatipaikka on osoitettu ihmisten käyttöön.
- Kaupungille on luotu uutta ja identiteettiä arkkitehtuurin ja toimintojen avulla. Uuden siluetin kaupungille tuo "Barcode"-alue (korkeaa rakentamista, vuorotellen vaaleaa ja tummaa julkisivua, jotta siluetti muistuttaa viivakoodia)

3. OSLOIN UUSI RANTA, ALUEKEHITYSSUUNNITELMA

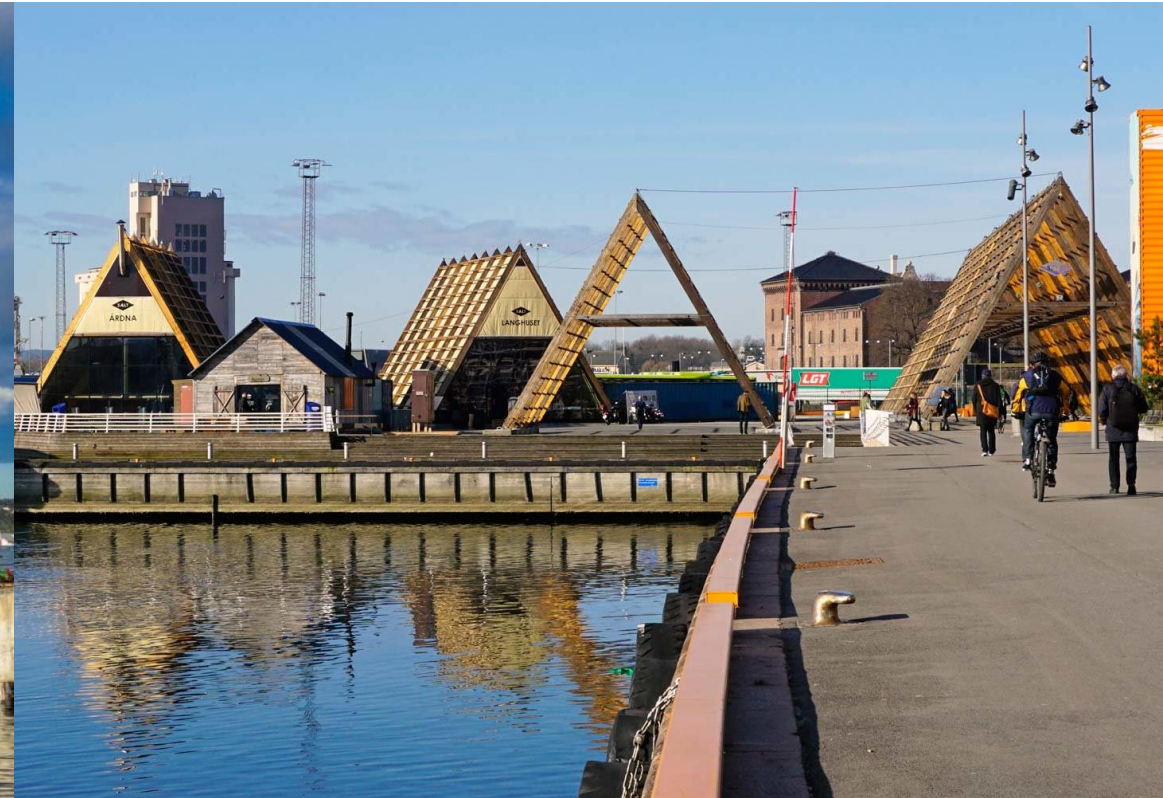
Bjørvika. Vasemmalla havainnekuva Osloin uuden rannan ”herkullisimmasta” paikasta, jossa keskeisinä uusi oopperatalo ja Munch museo. Taustalla näkyy Osloin uusi siluetti, jonka baariviiva-alue muodostaa. Oikealla kuva vuodelta 2016, jossa osa alueesta on jo rakennettu.

3. OSLOIN UUSI RANTA, ALUEKEHITYSSUUNNITELMA

Tjuvholmen. Vasemmalla Astrup Fearnleyn taidemuseo, joka nosti alueen mainetta ja aktiivisuutta (kanava integroitu rakennukseen). Oikealla Tjuvholmenin suunnitelma, jossa vesi on pyritty tuomaan vahvana elementtinä alueen sisälle.

3. OSLOIN UUSI RANTA, ALUEKEHITYSSUUNNITELMA

Vippetangen. Vasemmalla julkinen tila (public space building), jossa sijaitsee erilaisia ajanviettomahdollisuuksia, ruokakojuja ja tapahtumia. Oikealla puurakennelmia, joissa sijaitsee mm. saunoja ja kahviloita. Alueella pidetään konsertteja ja muita tapahtumia. Rakennelmat ovat kiertäviä taideteoksia joita kutsutaan kollektiivisesti SALT nimellä. Oranssit opasteet näkyvät kauas ja ovat helposti tunnistettavissa.

3. OSLOIN UUSI RANTA, ALUEKEHITYSSUUNNITELMA

3. OSLOIN UUSI RANTA, ALUEKEHITYSSUUNNITELMA

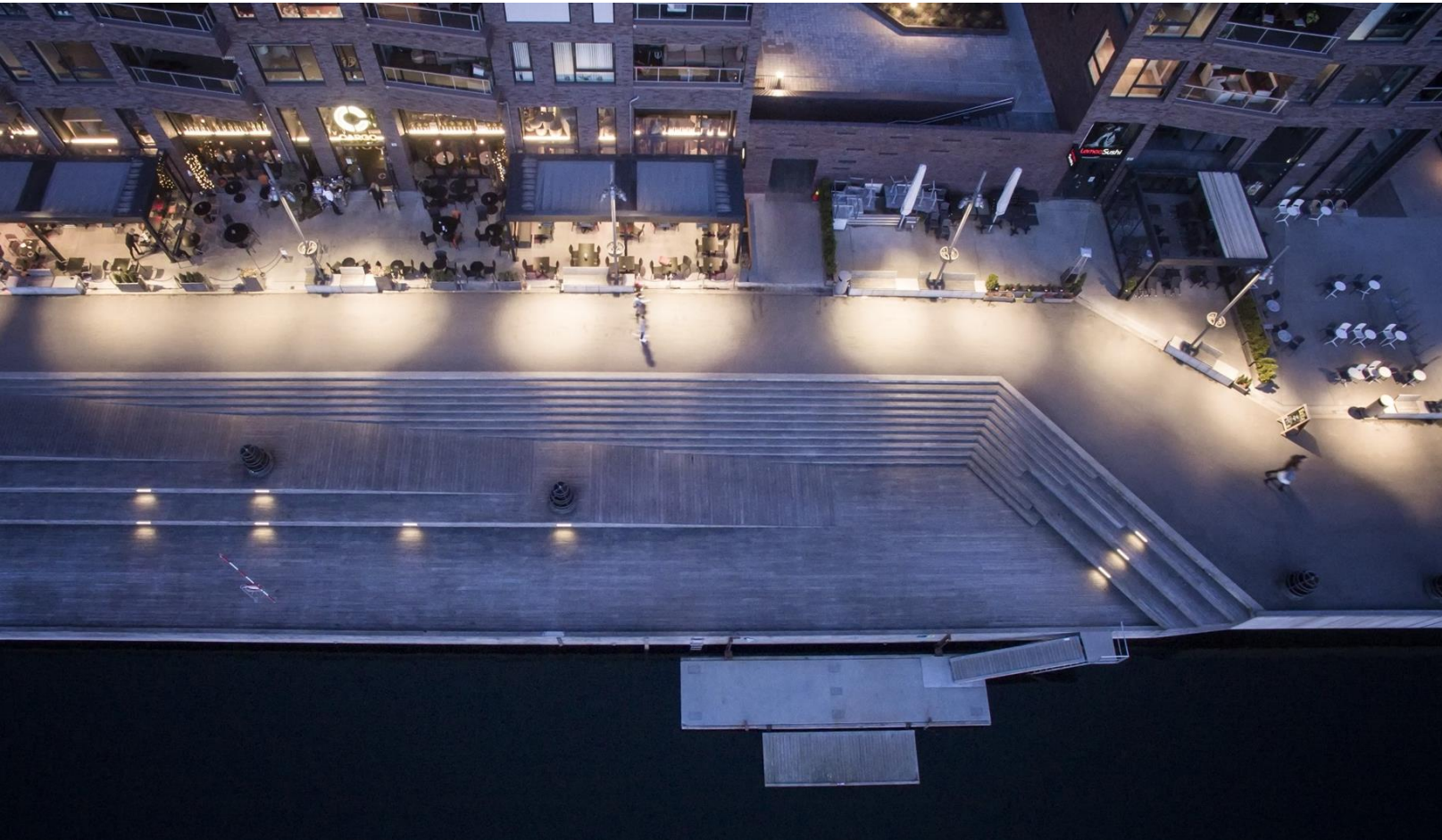
Åker Brygge yöllä. Valaistuksen keinoin saadaan alueelle ilmettä kohennettua helposti

3. OSLOIN UUSI RANTA, ALUEKEHITYSSUUNNITELMA

Astrup Fearnleyn museon iltavalaistus ja näkymä Åker Bryggelle. Oikealla laitureille aseteltuja joulukuusia.

3. OSLOIN UUSI RANTA, ALUEKEHITYSSUUNNITELMA

3. OSOLON UUSI RANTA, ALUEKEHITYSSUUNNITELMA

VAHVUUDET IDEOIKSI:

- + Veden läsnäolon ja yhteyden tärkeys näkyy selvästi.
- + Alueilla yhdistyy asuminen muuhun toimintaan.
- + Urbaanin toiminnan tuominen veden äärelle.
- + Painotus esteettömyydessä ja saavuttavuudessa, etenkin promenadin osalta.
- + Alueen hyvin julkinen identiteetti.
- + Yksi keskeinen alue, josta kehitetty erittäin vahva kokonaisuus. Alue vetää turisteja ja paikallisia (Bjorvika), ja täydentää muita kaupunginosia.
- + Kehitetty innovatiivisia ratkaisuja, kuten topografisia rakennuksia ja vesialtaita. Moottoritie on linjattu maan alle.

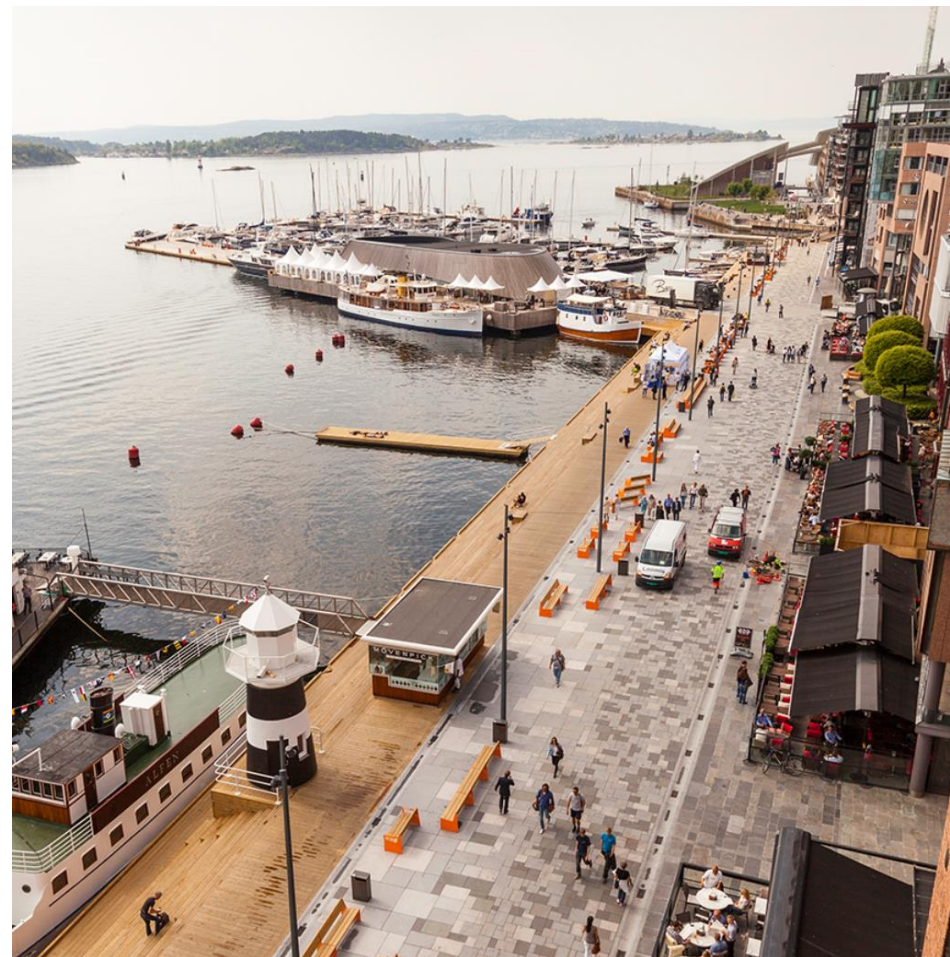
MUUT HUOMIOT:

- Oulun suunnittelualueen rantaviiva on profiililtaan erilainen. Oulussa rantaviiva on silmukkamainen, jossa rannat ovat vastakkain ja välillä on saaria.
- Vaikka rantaviivat ovat pituudeltaan samansuuruisia (n. 9km), on Oslon toteutusvolyymiltaan liian iso Ouluun.
- Oulun suistossa vain pienvenesatamia, ei suuria risteilyalus- tai rahtisatamia.

3. OSLOIN UUSI RANTA, ALUEKEHITYSSUUNNITELMA

PARHAAT KÄYTÄNNÖT JA IDEAT OULUUN:

- Vetovoimapaikka
→ Kulttuurinen **“hotspot”** veden äärelle näkyvälle paikalle: muut alueet tukeutuvat kohteeseen.
- Rannan alueen identiteetit
→ Toiminnot alueiden **identiteettien** määrittäjänä, esimerkiksi:
 - liiketoimintaa + asumista
 - virkistystä + asumista
 - viihdettä + asumista
 - luontoa + asumista
- Houkuttelevuus
→ Jokaisella ranta-alueen osalla / alueella oma houkutteleva **“vetonaula”**, joka kutsuu ihmisiä luokseen (taidetta, kulttuuritoimintaa, näkymiä)
- Promenadi/ rantakatu
→ Promenadin ja rantakadun teema muuttuu alueittain
 - **Massiivisia laitureita**, joiden väleille syntyy kanavia
 - **Topografisia rakennuksia**, jotka laskeutuvat veden äärelle
 - **Veteen laskeutuvia** porrastettuja aukioita ja integroituja vesillelaskupaikkoja
 - **Rantabulevardi**, jonka varrella kaupallisia palveluita ja virkistystoimintaa
 - **Merialtaita**
 - Käsiteltyjä **“taiderantaja”**

Åker Brygge päivällä.

4. FREDERICIA C, ALUEKEHITYSSUUNNITELMA 2011 - 2035

LÄHTÖKOHDAT

- **Aikataulu:** Suunnitelma vuodelta 2011. Rakentaminen on aloitettu, ja alue valmistuu 2030-2035
- **Frederician väkiluku:** 40 000
- Fredericia on Tanskassa Etelä-Tanskan alueella sijaitsevan Frederician kunnan keskustaajama. Fredericia on myös entinen kaupunki, mutta vuonna 1970 Tanskassa luovuttiin kaupunkikäsitteestä. Kaupunki oli vähällä päätyä Tanskan pääkaupungiksi keskeisen sijaintinsa ja hyvän satamansa ansiosta, mutta Kööpenhamina vei voiton suuremman kokonsa vuoksi. Fredericia on edelleen satama- ja teollisuuskaupunki ja rautateiden solmukohta.
- **Suunnittelualueen rantaviivaa:** 2 km
- **Suunnittelualueen koko:** 0.21 km²

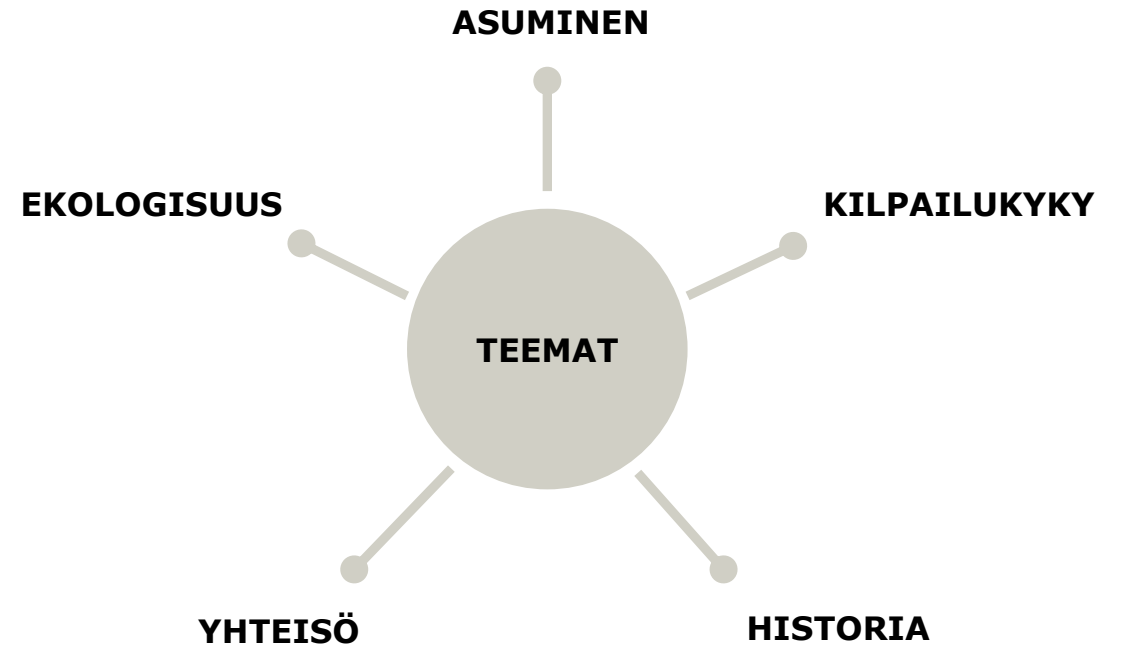
KEHITYKSEN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

- Entinen teollisuusalue vanhan renessanssikaupunkikeskuksen ja olemassa olevan sataman välillä.
- Tavoitteena on kehittää alueesta nykyaikainen, kestävä ja elävöity kaupunginosa, jossa keskeisenä teemana ovat alueen läpi rakennetut kanavat (kuten alkuperäisessä suunnitelmassa 1677). Innovatiivisuus yhdistetään historian.
- Suunnitelmassa tavoitellaan taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä kehitystä.
- Kehitetään Frederician identiteettiä Kööpenhaminan vahvana kilpailijana.

4. FREDERICIA C, ALUEKEHITYSSUUNNITELMA

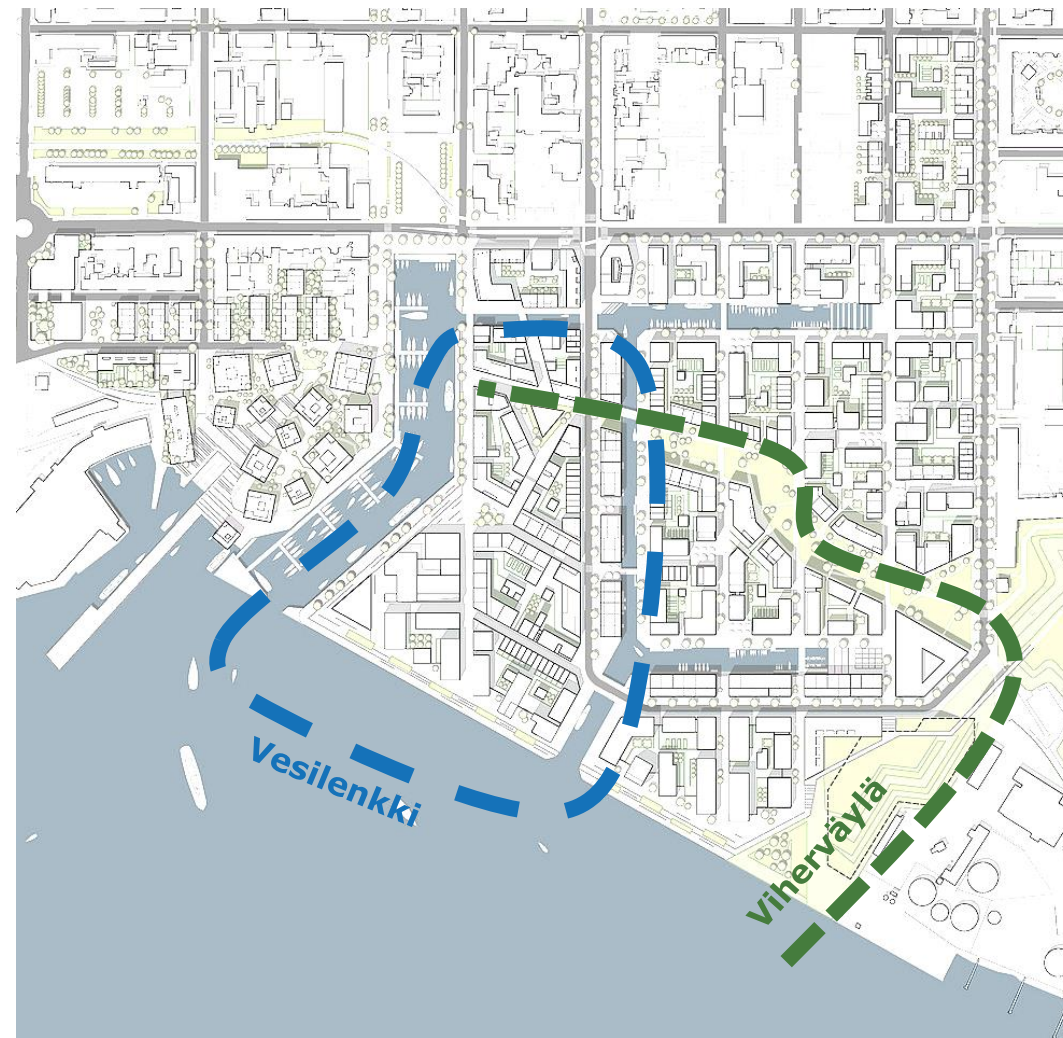
YHTEENVETO:

- Kaupunkia laajennetaan neljänneksen verran veden päälle.
- Vesi on otettu huomioon kanavina, jotka kulkevat läpi alueen ja muodostaen silmukan. Kanavien varrelle osoitetaan julkista tilaa ja toimintaa. Alueen läpi kulkee vihersilmukka.
- Asuminen on monimuotoista, mutta matalarakenteista ja mittakaavaltaan verrattavissa vanhan kaupunginosan rakennuksiin.
- Joustava kaupunkirakenne, jossa on huomioitu tulevaisuusnäkyvät 20 vuoden sykleissä.
- Kansalaiset, yritykset ja kunta ovat aktiivisesti osallistuneet alueen kehittämiseen, ja heidän panostuksensa on vaikuttanut vahvasti suunnitteluratkaisuihin ja asumismuotojen kehitykseen
- Alueelle erikoistoimintoja, jotka vetävät ihmisiä, esim. musiikkiopisto, sota-akatemia, yms.
- Alueen suunnittelussa on ollut nollaenergiatavoite.

Lisätietoa: <https://www.fredericiac.dk/english/development-plan>

4. FREDERICIA C, ALUEKEHITYSSUUNNITELMA

4. FREDERICIA C, ALUEKEHITYSSUUNNITELMA

Fredericia C. Vasemmalla visualisointikuva kapean kanavan varrelta. Kuvassa näkyvät alennetut puiset laiturit ja porrastettu promenadi. Vasemmalla visualisointikuva leveän kanavan varrelta, jossa näkyvät puiset jalkakäytävät, venelaiturit ja takana porrastettu aukio.

4. FREDERICIA C, ALUEKEHITYSSUUNNITELMA

4. FREDERICIA C, ALUEKEHITYSSUUNNITELMA

Toteutuskuva kaupunkiviljelyalueista ja topografisesta puistosta.

4. FREDERICIA C, ALUEKEHITYSSUUNNITELMA

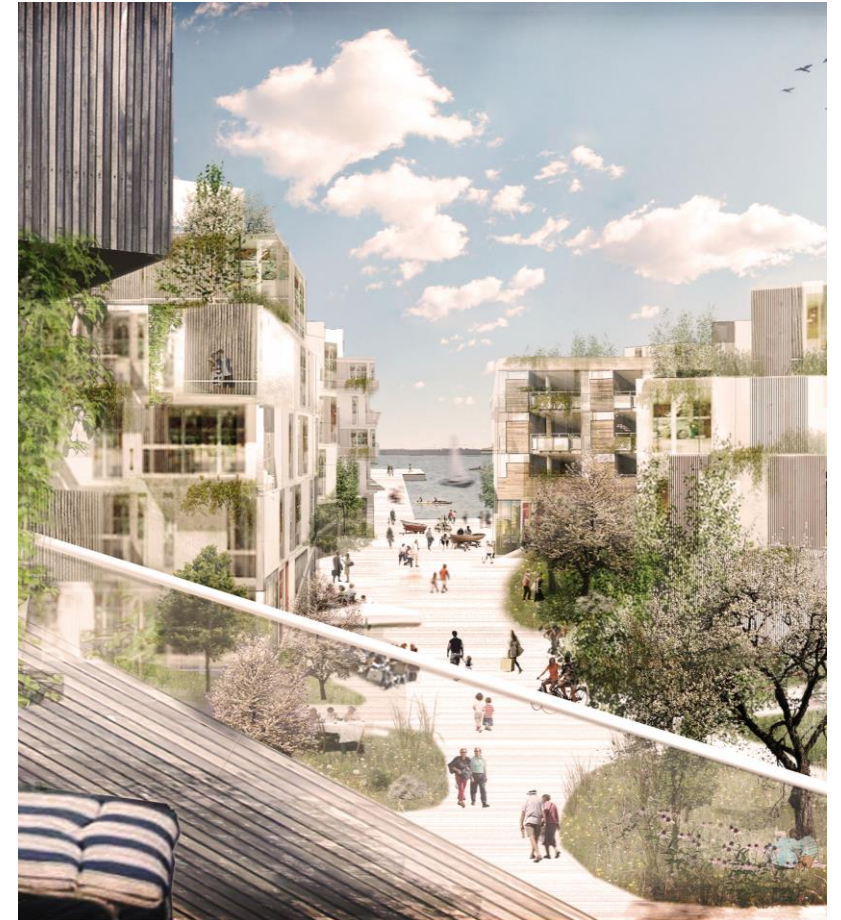
4. FREDERICIA C, ALUEKEHITYSSUUNNITELMA

VAHVUUDET IDEOIKSI:

- + Matala rakentaminen (5-8 kerrosta) sopii pienelle kaupungille: Urbaani tunnelma tulee tiivistä ja rytmitetystä rakenteesta.
- + Alueelle kehitetään uusi asumismuoto, jossa asuntoyhtiöllä on velvollisuus panostaa muun muassa kulttuuriin ja urheiluun.
- + Suunnitelmassa luodaan vahva julkisivu merelle päin ja kaupunki ulottuu rantaan asti.
- + Suunnitelmassa yhdistetään vesi, merellisyys, uusi osa ja vanha kaupunki vahvasti ja taitavasti toisiinsa.
- + Ruutukaava mahdollistaa pitkät ja näyttävät näkymät vedelle.
- + Fredericia on merenrannalla, joten merituu on pitänyt ottaa suunnitelmassa huomioon.

MUUT HUOMIOT:

- Luonnollista rantaviivaa ei ole lainkaan jäljellä.
- Kanavien kaivaminen on kallista.
- Orientoitumista alueella ei huomioida arkkitehtonisin keinoin, vaan alueen ilme on yksipuolinen.

4. FREDERICIA C, ALUEKEHITYSSUUNNITELMA

PARHAAT KÄYTÄNNÖT JA IDEAT OULUUN:

- Kaupunkirakenteeseen rakennetut kanavat, jotka vahvistavat veden läsnäoloa. Kaikki rakennukset ovat veden äärellä.
 - Kanavan avulla **vesi** on läheisempänä ihmisiä
 - Kanavat muodostavat **vaihtelevia ja mielenkiintoisia tiloja** ja akseleita. Kanavan leveys vaikuttaa tilan luonteeseen.
 - Kanavat toimivat **liikenneväylinä**
- Kanavan varret ovat monipuolisia.
 - Porrastetut aukiot, jotka laskeutuvat veteen
 - Puiset jalkakäytävät laskettu veden lähelle, johon pääsee **suoraan veneestä**
 - Kanavan varrella asutusta ja rakentamista. Veden ja rakennuksen väliin syntyvä **katutila**.
- Yhtenäinen merenrantaviiva, jossa muuttuva luonne.
 - Veteen asti laskeutuva **puisto**
 - Suunnittelualueen läpi kulkeva **promenadi**, johon yhdistyy eri luonteisia aukioita ja laitureita
- Sovellettu vanhaan kaupunkiin.
 - Keskustan jäykkä **ruutukaava** lähtökohtana
- Eriluonteisia julkisia vyöhykkeitä, jotka yhdistävät alueen eri osia toisiinsa.
 - Kanavien muodostama **"vesilenkki"**
 - Puistot ja bulevardit muodostavat kauniin ja toiminnallisen **viherkäytävän**

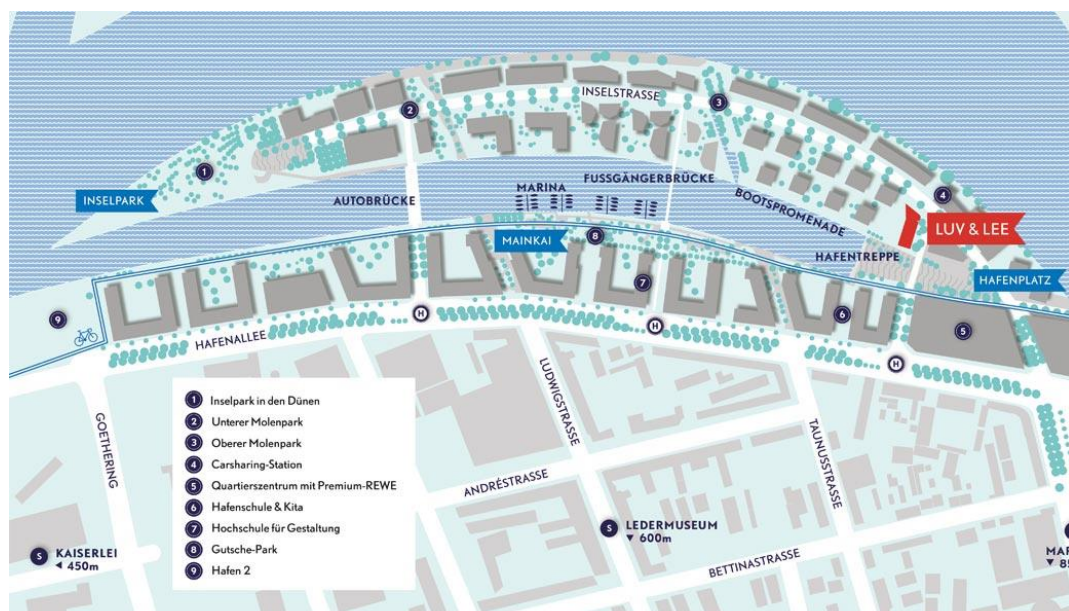

5. OFFENBACH, SAKSA

SATAMA-ALUEEN SUUNNITELMA 2011-2020

5. OFFENBACHIN SATAMA-ALUE 2011-2020

RAMBOLL

LÄHTÖKOHDAT

- **Aikataulu:** Suunnitelma vuodelta 2011. Rakentaminen aloitettu ja alue valmistuu 2020.
- **Offenbach väkiluku:** 134 000
- Offenbach am Main (lyhyemmin Offenbach) on kaupunki Hessenin osavaltiossa Saksassa. Offenbach sijaitsee Mainjoen varrella Frankfurt am Mainin kaakkoispuolella ja on osa Reinin-Mainin metropolialuetta. Offenbach on teollisuuden ja designin keskus.
- **Suunnittelualan rantaviivaa:** 3.5 km
- **Suunnittelualan koko:** 0.29km²

KEHITYKSEN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

- Alue oli aikoinaan tunnettu nahkateollisuudestaan, mutta nyt entinen niemimaa ja sen satamat halutaan uudistaa kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.
- Tavoitteena on ollut luoda vahva yhteys veteen ja nostaa esiin veden ja kaupunkialueen ja -toimintojen yhteyttä.
- Vanhaa teollista satamaa halutaan kunnioittaa karkeilla ja lujatekoisilla materiaaleilla. Alueen autenttisuus on tarkoitus säilyttää.

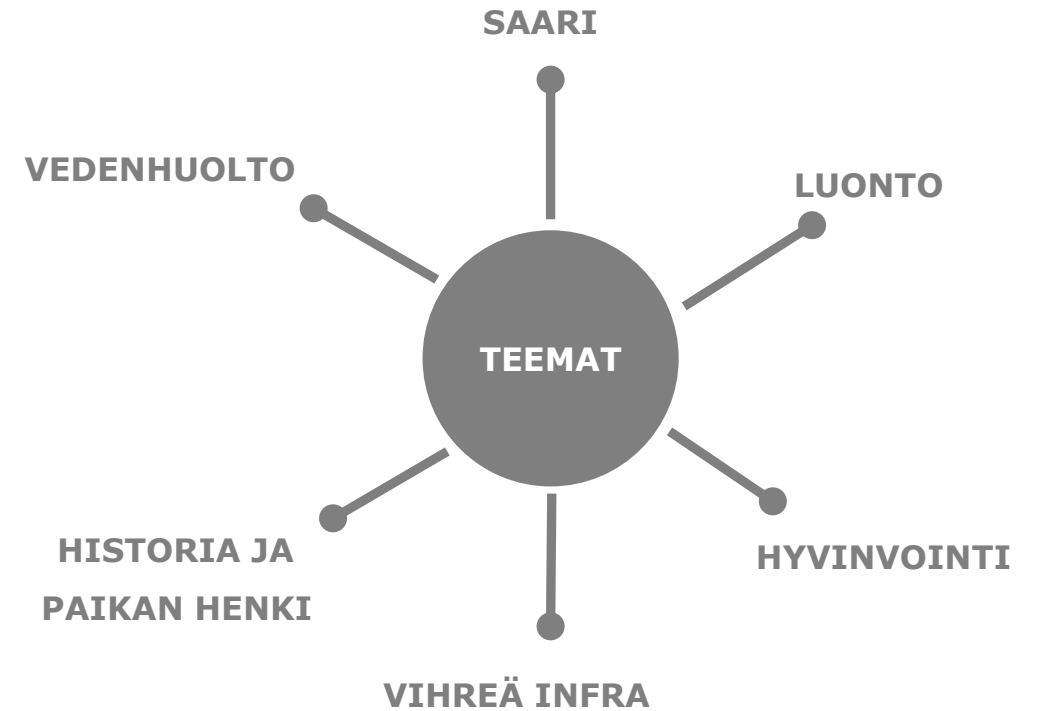
Lisätietoa: https://fi.wikipedia.org/wiki/Offenbach_am_Main

<http://www.ramboll.com/media/rgr/sustainable-harbour-area-finalist-at-world-architecture-award>

5. OFFENBACHIN SATAMA-ALUE

YHTEENVETO:

- German Design Awards 2018 voittaja.
- Niemi on suunniteltu vaikuttamaan saarelta. Saariteema jatkuu myös kaupunkirakenteeseen.
- Iso keskusaukio erottaa niemen asuinalueen olemassa olevasta kaupungista.
- Julkiset avoimet tilat muotoiltu luonnonmuotoja imitoiden sekä alueen historiallisia elementtejä hyödyntäen.
- Vahvistettu rytmitettyjä ja rytmikkäitä yhteyksiä veteen toisiinsa virtaavien julkisten tilojen ja niissä esiintyvien muotojen kautta. Luo samalla yhteyden ihmisten ja luonnon välillä (biofiilinen kaupunki).
- Elävä ja ekologisesti rikas alue innovatiivisen vedenkäsittelyn ansiosta.
- Iso puisto niemen kärjessä hiekkarannan yhteydessä.

5. OFFENBACHIN SATAMA-ALUE

Offenbachin satama. Vasemmalla aukio, jonka porrastuksen muotokielessä näkyy veden läheisyys. Oikealla visualisointikuva alueesta valmiina.

5. OFFENBACHIN SATAMA-ALUE

5. OFFENBACHIN SATAMA-ALUE

Vasemmalla lähikuva toteutetusta aukiosta sekä puistosta.

5. OFFENBACHIN SATAMA-ALUE

Toteutuskuvia ulkoilureiteistä.

5. OFFENBACHIN SATAMA-ALUE

VAHVUUDET IDEOIKSI:

- + Korkealaatuinen suunnitelma pienellä alueella parantaa alueen imagoa laajemminkin.
- + Kaupunkimainen luonne syntyy korkeista kerrostaloista ja monikäyttöisistä julkisista tiloista.
- + Ihmisen elämänlaadun parantaminen viheralueiden kautta ("blue-green city": vesihuollon ja vihreän infrastruktuurin yhdistäminen urbaanissa ympäristössä).
- + Rantakatu luo reitin veden äärelle ja mahdollistaa kulun alueen ympäri.
- + Yksi keskeinen tila, jonka ympärille alue rakentuu, ja jota tuetaan palveluilla ja liiketoiminnalla.

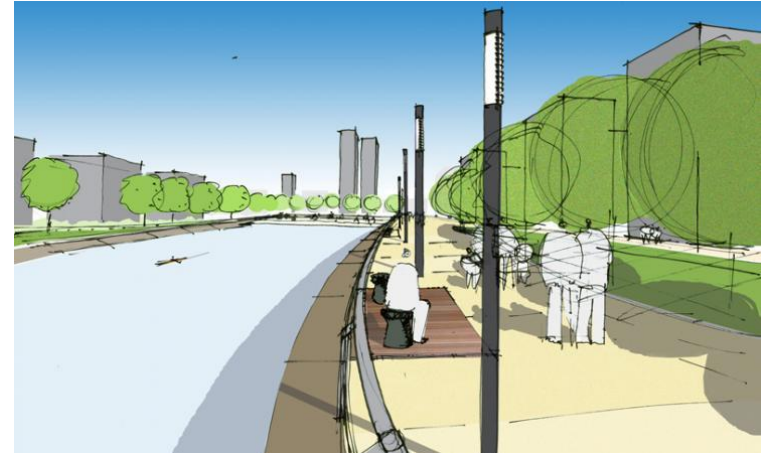
MUITA HUOMIOITA:

- Oulun suunnittelualueen henki on hyvin erilainen: Offenbach on vahvasti teollinen alue ja Oulun suisto on luonnonmukaisempi.
- Offenbach ei ole merenrantakaupunki, joten meren vaikutusta ei ole huomioitu.
- Kolkot ja karut materiaalit Suomen suhteellisen pitkissä pimeissä ja hämärissä olosuhteissa luovat erilaisen tunnelman Saksan perinteikkästä teollisuusympäristöstä johdetun lofthengen sijaan.

5. OFFENBACHIN SATAMA-ALUE

PARHAAT KÄYTÄNNÖT JA IDEAT OULUUN:

- Kaupungin laita-alueet muutettu näyttämöksi
→ Ranta-alueet hyödynnetään kaupungin identiteetin muodostamisessa: suistoalueesta **kaupungin edusta**
- Veden ja maan välinen rytmittely
→ Rakennukset suunniteltu **ryhmiksi**, jotka muistuttavat saaria luonnon ja veden keskellä
→ Niemi suunniteltu vaikuttamaan **saarelta**
→ Suuri aukio niemen ja kaupungin välillä joka **aaltoilevasti porrastuu** veden äärelle
→ **Vesimaisemaa** jatketaan kaupunkirakenteen sisään muun muassa vahvistaen näkymiä ja yhteyksiä veteen
→ Esimerkillinen saarien ja rantojen **välisen** tilan suunnittelu
- Yhteys alueen historiaan materiaalien kautta
→ Alueen kielen löytäminen ja sovittaminen paikan ja alueen **henkeen**
→ Vanhojen rakenteiden ja merkittävien rakennusten/ rakennelmien **säilyttäminen**
- Kokonaisvaltainen hulevesien käsittelykonsepti läpi alueen
→ **Innovatiivinen vedenkäsittely** luo joenvarrelle uusia puistoja. Edistää ihmisten hyvinvointia ja alueen monimuotoisuutta

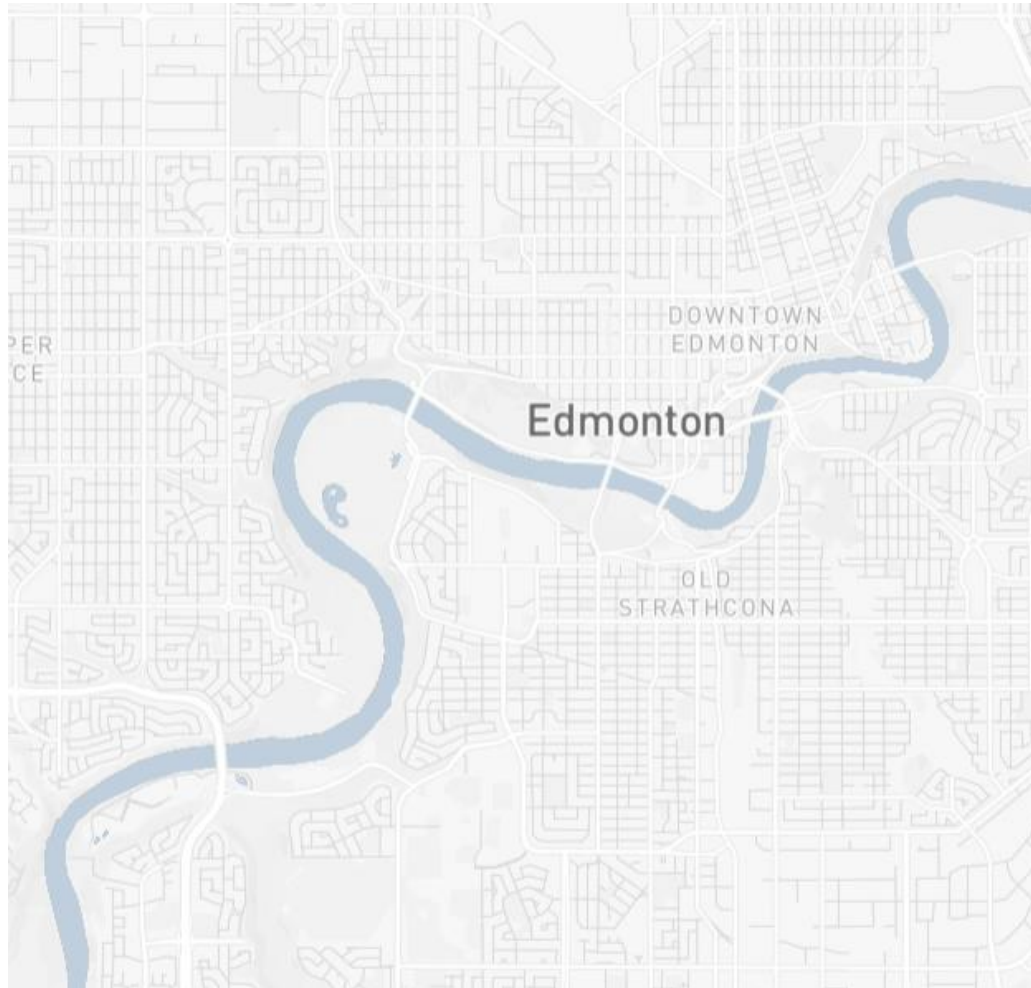

6. EDMONTON, KANADA

TALVIKAUPUNKISTRATEGIA 2012→

6. EDMONTONIN TALVIKAUPUNKISTRATEGIA 2012→

LÄHTÖKOHDAT

- **Aikataulu:** Strategia otettu suunnitteluohjeeksi vuonna 2012
- **Edmonton väkiluku:** 928 000
- Edmonton on Kanadassa sijaitsevan Albertan provinssin pääkaupunki ja maan toiseksi suurin kaupunki. Se on Pohjois-Amerikan mantereen pohjoisin metropoli, ja on samalla leveysasteella kuin Dublin, Manchester ja Hamburg. Kaupunki on rakennettu Saskatchewan joen varteen. Kaupungissa on useita laaksoja, rotkoja, ja puroja. Edmonton on kulttuurillinen, hallinnollinen ja koulutuksellinen keskus.

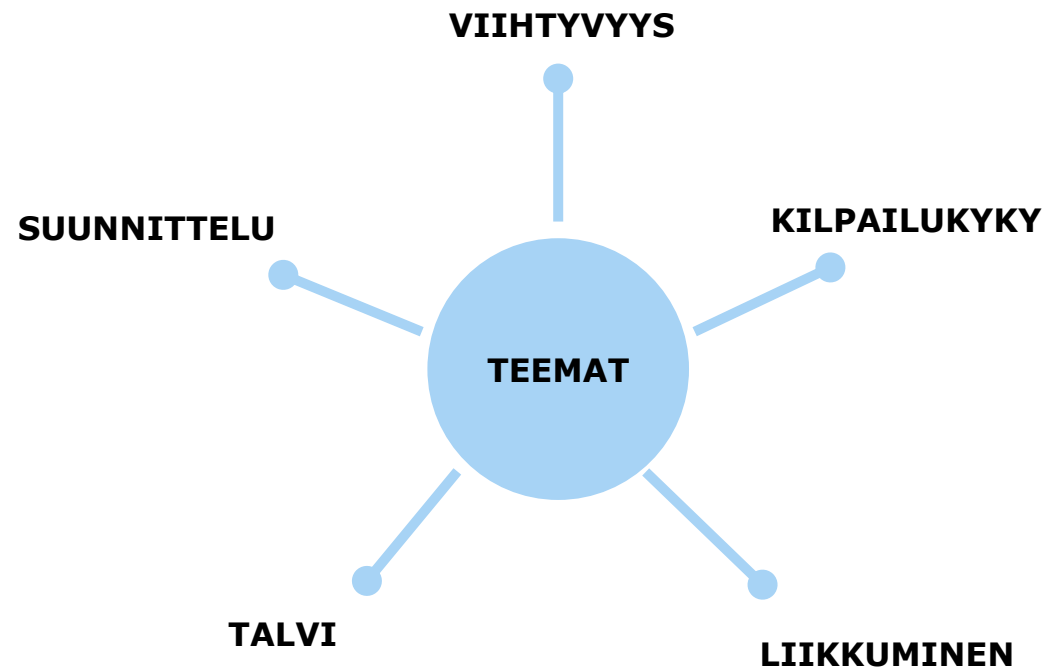
KEHITTÄMISEN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

- Kanadassa on vähintään sentin lumipeite keskimäärin 141 päivää vuodessa: Kaupunki huomasi, että lumi on yksi heidän runsaimmista luonnonvaroista, ja sen arvot ovat lähes täysin hyödyntämättä.
- Suunnitelman tavoitteena on tehdä Edmontonin kaupungista yhtä vilkas, elävä ja viihdyttävä talvella kuin se on kesälläkin.
- Strategialle ei ole vielä fyysistä suunnitelmaa, vaan muutoksia tehdään pikkuhiljaa olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen

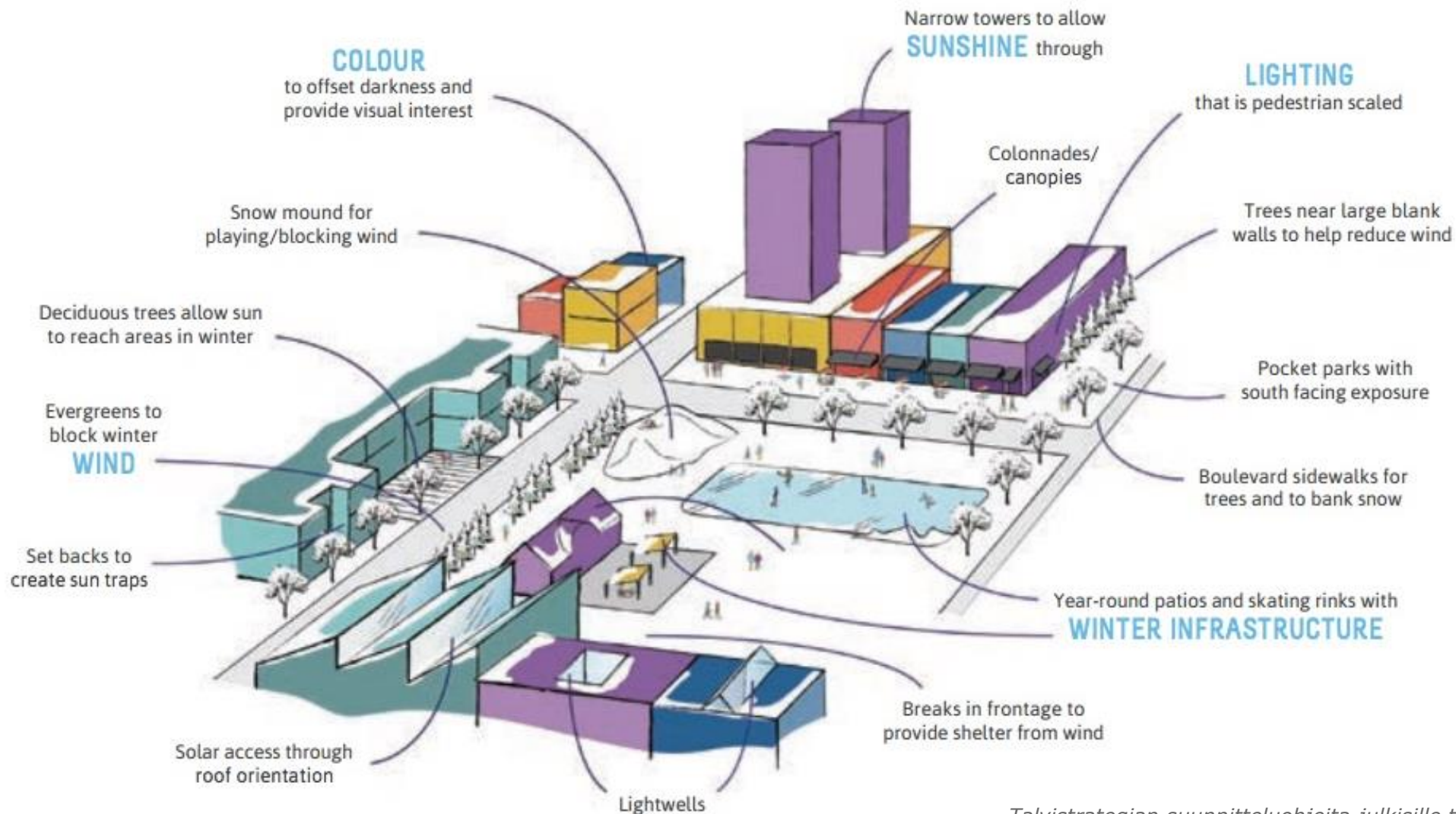
6. EDMONTONIN TALVIKAUPUNKISTRATEGIA

YHTEENVETO:

- **Talvielämä:** Liikkumisen helppous jalan, pyörällä ja julkisilla kulkuvälineillä.
- **Talvidesign:** Tilojen ja rakennusten suunnittelu niin, että ne ovat piristäviä ja kauniita talvellakin. Myös julkisten tilojen turvallisuus ja viihtyvyys on huomioitava talviympäristössä.
- **Talvitalous:** Festivaaleja ja tapahtumia, talvinen terassikulttuuri ja eri sosioekonomisten luokkien tuominen samoihin tiloihin ja paikkoihin.
- **Talvitarina:** Selvä talvinen identiteetti, joka on kansainvälisesti ja paikallisesti vahva. Talvinen "filtteri" jokaiseen suunnitelmaan ja konseptiin.

6. EDMONTONIN TALVIKAUPUNKISTRATEGIA

Talvistrategian suunnitteluohjeita julkisille tiloille ja rakennuksille.

6. EDMONTONIN TALVIKAUPUNKISTRATEGIA

6. EDMONTONIN TALVIKAUPUNKISTRATEGIA

RAMBOLL

Vasemmalla konseptikuvia talvikaupungin elävöittämiseen. Oikealla valaistu silta.

6. EDMONTONIN TALVIKAUPUNKISTRATEGIA

6. EDMONTONIN TALVIKAUPUNKISTRATEGIA

6. EDMONTONIN TALVIKAUPUNKISTRATEGIA

VAHVUUDET IDEOIKSI:

- + Sääolosuhteet hyvin samanlaiset kuin Oulussa (lumen runsaus).
- + Ratkaisut pyrkivät elävöittämään kaupunkia monin tavoin eri alueilla niin, että alueet olisivat aktiivisia sekä päivällä että öisin.
- + Konseptien toteuttaminen on suhteellisen edullista. Tiettyjen asioiden aloituskustannukset saattavat olla korkeat, mutta hyödyt ylittäisivät nopeasti menot. Alueiden ja tilojen tyhjillään olo talvisin tulee kalliimmaksi.
- + Konseptit ja ideat joita talvikaupunkistrategiassa tutkitaan, ovat huomionarvoisia Oulun tulevaisuuden kannalta
- + Ympärivuotisuuden huomioiminen on Oulussakin tärkeä lähtökohta kaupungin ja suiston alueen viihtyvyyden ja aktiivisuuden turvaamisessa.

MUUT HUOMIOT:

- Ei konkreettista suunnitelmaa vesistön alueiden kehitykselle.
- Talvikaupunkistrategia ei ole fyysinen suunnitelma tietyille alueille (vielä), vaan kokoelma konsepteja ja strategioita.
- Lainsäädäntö tietyissä asioissa Kanadassa hyvin erilainen (esim. talviterassit, luistelutiet).

6. EDMONTONIN TALVIKAUPUNKISTRATEGIA

PARHAAT KÄYTÄNNÖT JA IDEAT OULUUN:

- Panostettu myös ratkaisuihin, jotka eivät vaadi isoja infrastruktuurimuutoksia, vaan hyödynnetään yksinkertaisin keinoin pohjoista ilmastoa.
 - Ylläpidettyjä, valaistuja **luistelu ja hiihtoreittejä ja teitä**
 - **Valaistuja** rakennuksia, rakenteita, jää- ja lumiveistoksia
 - **Jäätyneiden** vesistöjen hyödyntäminen
- Talven mahdollisuudet:
 - Talveen liittyviä **tapahtumia**
 - **Talvea** varten suunnitellut alueet, esim. pulkkamäkikeskus
 - Katujen **aktivointi** talvella, esim. talviterassit ja kojut
 - Innovatiivisia ja älykkäitä valaistusratkaisuja, jotka nostavat talvista viihtyvyyttä ja antavat talvikaupungille uuden **identiteetin**
- Strategia vahvana suunnitteluohjeena
 - Talven **haasteiden** hyödyntäminen, esim. lumikuormien käyttäminen tuulensuojana, taideteoksena tai pulkkamäkenä
- Strategia pyrkii muuttamaan paikallisten ja turistien käsityksen talvesta
 - "**Talviasenteen**" muuttamisesta paikallisesti ja kansainvälisesti on paljon hyötyä

KUVAT JA MUUT LÄHTEET

- **Mapbox:** <https://www.mapbox.com/>
- **Tampereen kaupunki** <https://www.tampere.fi/>
- **Uutta Helsinkiä** <http://www.uuttahelsinki.fi/fi/kruunuvuorenranta>
- **Visit Norway** <https://www.visitnorway.com>
- **Visit Oslo** <https://www.visitoslo.com/en/articles/the-harbour-promenade/>
- **Norskse landskapsarkitekters forening** <http://landskapsarkitektur.no/>
- **KCAP** <http://www.kcap.eu/en/projects/v/fredericiac/>
- **Ramboll** <http://www.ramboll.dk/projects/rdk/frederikshus-fredericia-c>
- **Frederician kaupunki** <https://www.fredericiac.dk/>
- **Offenbachin kaupunki** <https://www.offenbach.de/index.php>
- **Ramboll Studio Dreiseitl** <http://www.dreiseitl.com/en/portfolio>
- **Edmontonin kaupunki** <https://www.edmonton.ca/>

